

Uudenmaan liitto
Nylands förbund

NYLANDS-
PROGRAMMET

Närings-, trafik- och
miljöcentralen

NYLANDSPROGRAMMET

VISION OCH STRATEGI 2040
STRATEGISKA VAL 2014–2017

Nylands förbunds publikationer A28 – 2013
ISBN 978-952-448-376-6
ISSN 1236-679X

Foton: Tuula Palaste-Eerola
Översättning: Patricia Karlsson och Susan Neiro

Helsingfors 2013

Uudenmaan liitto // Nylands förbund // Uusimaa Regional Council // Helsinki-Uusimaa Region

Esterinportti 2 B • 00240 Helsinki • Finland
+358 9 4767 411 • toimisto@uudenmaanliitto.fi • uudenmaanliitto.fi

NYLANDSPROGRAMMET

VISION OCH STRATEGI 2040
STRATEGISKA VAL 2014–2017

NYLANDSPROGRAMMET

PRESENTATIONSBLAD.....	5
NYLAND – I SPETSEN FÖR ÖSTERSJÖOMRÅDET.....	6
NYLANDS VISION 2040 "Nyland – i spetsen för Östersjöområdet".....	7
STRATEGISKA MÅL 2040.....	8
Den smarta tillväxtens vagga.....	8
Nylandsprogrammets strategiska utvecklingsmål för år 2040 är:.....	8
Enkelt att komma till, stanna och verka i.....	9
Ett rent och vackert Nyland.....	10
STRATEGISKA VAL 2014–2017.....	11
Strategiska val 1: TILLVÄXTMÖJLIGHETER.....	13
1.1. Öppna utvecklingsmiljöer och smarta tjänster.....	14
1.2. Förnybar företagsverksamhet.....	15
1.3. Miljöaffärsverksamhet – Cleantech.....	15
1.4. Urban matförsörjning.....	16
1.5. Tillväxt från öst.....	17
Strategiska val 2: EN FUNGERANDE VARDAG.....	18
2.1. Smart och smidig rörlighet.....	19
2.2. Trivsamt boende och en attraktiv levnadsmiljö.....	20
2.3. Bra arbete.....	20
2.4. Invandring och integration.....	21
2.5. Lokal förankring, närdemokrati och de ungas delaktighet.....	22
Strategiska val 3: HÅLLBAR NATURHÅLLNING.....	23
3.1. Naturtillgångar och naturens mångfald.....	24
3.2. Vattentillgångarnas och Östersjöns tillstånd ska förbättras.....	24
3.3. Miljösmarta levnadsvanor.....	25
3.4. Ett kolneutralt Nyland.....	26
HUR FINANSIERINGSKÄLLORNA UTNYTTJAS I GENOMFÖRANDET.....	27
SAMMANFATTNING AV MILJÖBESKRIVNINGEN.....	28
KONSEKVENSBEDÖMNINGSMATRIS.....	29
BILAGA 1. UTGÅNGSPUNKTERNA FÖR UTVECKLING.....	30
Trianglar för tillväxt och samarbete.....	31
Landskapsplanerna.....	32
Strategierna för Nylands kommuner.....	35
Scenarioarbete och framtidsgranskning.....	36
Verksamhetsmiljö.....	38
BILAGA 2. SMART SPECIALISERING I NYLAND.....	45
BILAGA 3. TERMINOLOGI SOM ANVÄNTS I NYLANDSPROGRAMMET.....	46
BILAGA 4. FÖLJANDE PERSONER HAR DELTAGIT I BEREDNINGEN AV NYLANDSPROGRAMMET.....	48

PRESENTATIONSBLAD

Publikation

Nylandsprogrammet. Vision och strategi 2040. Strategiska val 2014–2017

Författare

Nylands förbund

Rapporten är utarbetad av

Eero Venäläinen, Lauri Kuukasjärvi, Vesa Lipponen

Seriens namn och nummer

Nylands förbunds publikationer A28

Utgivningsdatum

2013

ISBN

978-952-448-376-6

ISSN

ISSN 1236-679X

Språk

svenska

Sidor

48

Sammanfattning

Nyland har förnyat och förtydligat planläggningen på landskapsnivå. Nylands förbund och Närings-, trafik- och miljöcentralen i Nyland har genom samarbete utarbetat Nylandsprogrammet, som innehåller en vision och strategi (landskapsöversikten 2040) samt strategiska val (landskapsprogrammet 2014–2017).

Grunden för programmet utgörs av de riksomfattande målen för regionernas utveckling och användning, Nylands landskapsöversikt 2033, landskapsplanerna samt övriga planer som inverkar på regionutvecklingen. Vid utarbetandet av programmet har man beaktat kommunernas utvecklingsbehov och försökt garantera programmets inverkan på verksamheten inom kommunerna, statens regionförvaltning och Nylands förbund.

Nylands vision för år 2040 är "Nyland – i spetsen för Östersjöområdet". Nyland strävar efter positionen i spetsen av Östersjöområdet vad gäller skapandet av ekonomisk och andlig tillväxt, förhållanden för en fungerande vardag för invånarna samt planerandet av verksamheten så att den på ett hållbart sätt gynnar miljön och ekonomin.

Det finns tre strategiska utvecklingsmål för år 2014. "Den smarta tillväxtens vagga" grundar sig på hållbar utveckling och smarta lösningar. "Lätt att komma till, stanna och verka i" betonar hur lätt det är att ta sig fram, att arbeta och vara aktiv. Målet betonar därtill en god levnadsmiljö. "Ett rent och vackert Nyland" betonar ett förnuftigt användande av naturtillgångarna, bevarandet av naturens mångfald samt kolneutralitet.

De strategiska valen för åren 2014–2017 är "Tillväxtmöjligheter", "En fungerande vardag" och "Hållbar naturhållning". Valen baserar sig på de utgångspunkter som presenterats i Nylandsprogrammets Vision och strategi, samt på karakteristiska drag och möjligheter som är unika för Nyland. Målet med valen har varit att jämnt utveckla de olika delarna av landskapet. Som grund för programmet har man använt en analys över de nyländska kommunernas -strategiska utvecklingsmål och tyngdpunkter. I samband med de strategiska valen har man fäst uppmärksamhet vid hur olika EU-medel och nationella medel fördelas samt hur olika finansieringsprogram utnyttjas.

Nyckelord (ämnesord)

Regionutveckling, Nyland, Strategisk planering, Tillväxtmöjligheter, En fungerande vardag, Hållbar naturhållning, Nylands förbund, ELY-centralen i Nyland

Övriga uppgifter

Publikationen finns även som nätversion på vår webbplats www.uudenmaanliitto.fi/publikationer.

Publikationen finns på både finska och svenska.

NYLAND – I SPETSEN FÖR ÖSTERSJÖOMRÅDET

Nyland förnyar och förtydligar planeringen av landskapet. Landskapets Vision och strategi (landskapsöversikten 2040) och Strategiska val (landskapsprogrammet 2014–2017) har för första gången utarbetats i en enhetlig process i form av samarbete mellan Nylands förbund och ELY-centralen i Nyland. I samband med beredningen har man även behandlat målen för nästa etapplandskapsplan vilket har resulterat i Nylandsprogrammet. Som en del av programmet har man även utarbetat en genomförandeplan där man beskriver spetsprojekten i anknytning till genomförandet av programmet.

Det ligger främst inom kommunernas och statsförvaltningens ansvarsområde att regionerna utvecklas. I praktiken innebär utvecklingsarbetet ett omfattande arbete som sker genom samarbete och som överskrider förvaltningsgränserna. I detta arbete har Nylands omfattande aktörsnätverk en central roll. Ju mer myndigheter och övriga aktörer samarbetar, desto större är planernas och åtgärdernas inverkan. Nylandsprogrammet fungerar även som ett verktyg för att genomföra landskapsplanerna.

Nylandsprogrammet har utarbetats i öppen växelverkan mellan beslutsfattare från kommunerna, utvecklare inom näringslivet, utbildningssektorn, tredje sektorn och invånare. Syftet är att i form av en helhet beskriva utgångspunkterna och de strategiska riktlinjerna för utvecklingen av landskapet, de mål för utvecklingen som baserar

sig på för landskapet karakteristiska drag och möjligheter samt de åtgärder som krävs för att uppnå målen.

Grunden för programmet utgörs av de riks-omfattande målen för regionernas utveckling och användning, Nylands landskapsprogram 2033, landskapsplanerna samt övriga planer med anknytning till regionutveckling. Vid utarbetandet av programmet har man försökt försäkra sig om programmet inverkan på verksamheten inom kommunerna, staternas regionförvaltning och Nylands förbund.

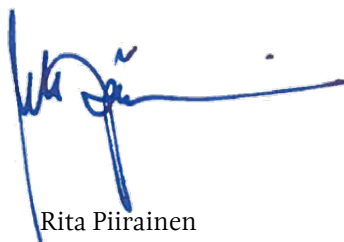
De nyländska kommunernas och orternas senaste strategier samt scenarioarbetet Nyland 2040 (som utarbetades för det stora metropolområdet) har legat som strategisk grund för Nylandsprogrammet. Även framtidsgranskningen Rötter och Vingar har utgjort en stark strategisk grund. Europeiska unionens 2020-strategi och det förhållningssätt som smart specialisering medför har varit en central referensram vid beredningen av programmet.

Utarbetandet av Nylandsprogrammet har gett nya inspirerande och ambitiösa infallsvinklar i landskapsplaneringen. Nylands förbund och ELY-centralen i Nyland kommer att i sin egen verksamhet stöda de strategiska val som fastställts i detta program. Vi önskar att det goda samarbetet fortsätter, att de många aktörerna i landskapet utnyttjar programmet och att resultatet skulle vara ett Nyland som ligger i spetsen för Östersjöområdet.

Helsingfors 11.12.2013

Ossi Savolainen
landskapsdirektör
Nylands förbund

Rita Piirainen
överdirektör
ELY-centralen i Nyland

NYLANDS VISION 2040

"NYLAND – I SPETSEN FÖR ÖSTERSJÖOMRÅDET"

År 2040 ligger Nyland i spetsen för Östersjöområdet vad gäller skapandet av ekonomisk och andlig tillväxt, förhållanden för en fungerande vardag för invånarna samt planerandet av verksamheten så att den på ett hållbart sätt gynnar miljön och ekonomin.

Utgångspunkten för planerandet av framtiden är den globala ekonomin och de utmaningar som den medför. Utvecklingen i Asien, USA och BRICS-länderna är av betydelse även för Nylands ekonomiska tillväxt och företagsverksamhet. EU-ländernas utvecklingsmål har fastställts i EU2020-strategin. Nyland planerar sin verksamhet och utvärderar resultatet av verksamheten på landskapsnivå, som en del av Finlands ekonomi- och innovationssystem, i Finska viken och Östersjöområdet, som en del av Europa samt i relation till Ryssland och Asien.

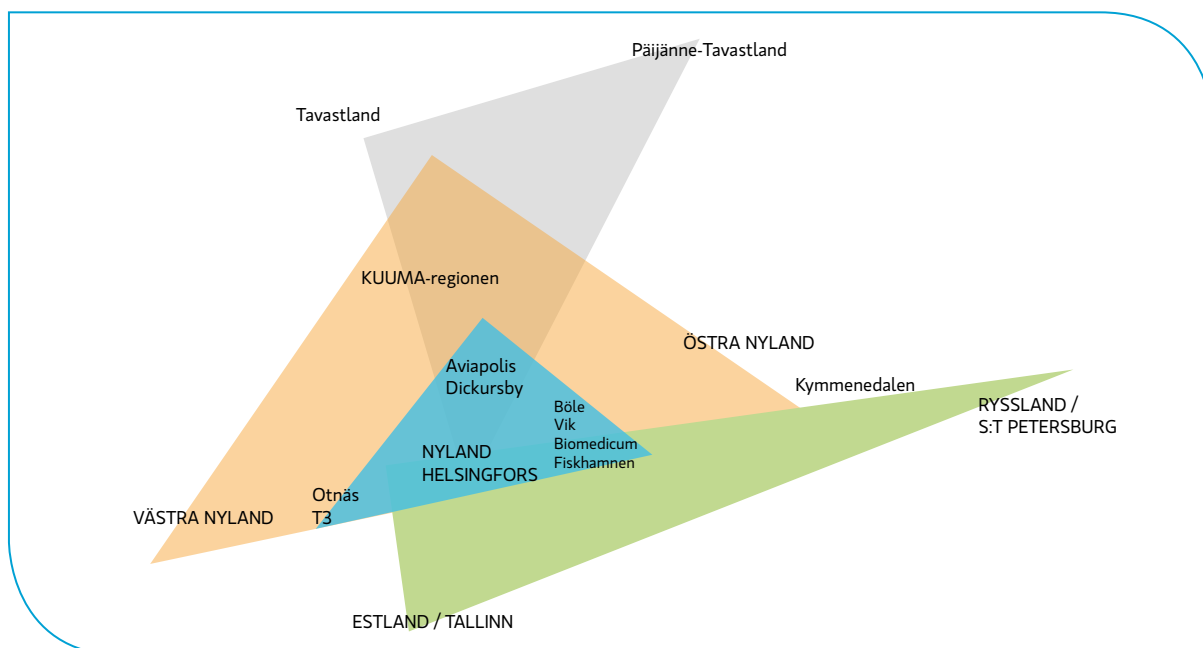
Nylandsprogrammets trianglar skildrar tillväxten och samarbetet för de kommande åren. Trianglarnas kärna består av en triangel som representerar huvudstadsregionen och som bildas av Esbo T3 (som står för konst, vetenskap och

ekonomi), Vik/Biomedicum/Böle/Fiskhamnen i Helsingfors och Aviapolis i Vanda. Västra, Mellersta och Östra Nyland ansluter sig till triangeln var för sig och med sina egna styrkor. Tillsammans bildar dessa Nylands tillväxttriangel.

Bland Nylandsprogrammets trianglar finns även en utvecklingstriangel för ett utvidgat metropolområde. Triangeln bildas av Tavastland, Päijänne-Tavastland och Nyland. Betraktar man trianglarna ur ett bredare perspektiv ser man en framtidstriangel för Finska viken där Helsingfors, Tallinn och S:t Petersburg utgör triangelns spets. Förbindelsen mellan Nyland och Estland är stark och den dagliga interaktionen är livsviktig för bägge länderna. Tvillingstaden Tallinn-Helsingfors har uppkommit.

Den nordliga tillväxtkorridoren Stockholm-S:t Petersburg skapar för Nyland en förbindelse till de två viktigaste handelsparterna och bildar på nytt en historisk öst-väst-relation. Till följd av att handeln, turismen och växelverkan ökar är Finska vikens trillingstad Tallinn-Helsingfors-S:t Petersburg mer och mer ett faktum.

Bild 1. Trianglar för tillväxten och samarbetet i Nyland. (se bilagan på s. 32)

STRATEGISKA MÅL 2040

Nylandsprogrammets strategiska utvecklingsmål för år 2040 är:

- 1) DEN SMARTA TILLVÄXTENS VAGGA – Hållbar utveckling och smarta lösningar utgör grunden.
- 2) LÄTT ATT KOMMA TILL, STANNA OCH VERKA I – Betonar hur lätt det är att ta sig fram, att arbeta och vara aktiv, betonar en god levnadsmiljö.
- 3) ETT RENT OCH VACKERT NYLAND – Betonar ett förnuftigt användande av naturtillgångarna, bevarandet av naturens mångfald samt kolneutralitet.

Den smarta tillväxtens vagga

Nyland år 2040:

- är det konkurrenskraftigaste landskapet i Östersjöområdet.
- är en av de viktigaste innovationskoncentrationerna för hållbar tillväxt, som även utnyttjar informationstekniken.
- har utnyttjat sin logistiska ställning i Finska vikens tillväxttriangel.

Nyland utgör centrum för den ekonomiska verksamheten i Finland. Dess styrkor är en kompetent och utbildad befolkning, en internationellt högklassig miljö för forskning och utbildning samt en mångsidig företagsverksamhet. En styrka är också den starka grund för innovationer som dessa förutnämnda faktorer tillsammans skapar. Såväl stora som små- och medelstora företag – både inhemska och internationella – finns i området. Till sin näringsstruktur är landskapet mycket mångsidigt och till sin befolkningsstruktur internationellt. Av dem som är bosatta i Finland men talar ett för landet främmande språk bor 55 % i Nyland. Nyland är enkelt att nå från alla delar av landet och även från olika delar av det egna landskapet. För att trygga och utveckla förbindelserna till de utländska marknaderna är det livsviktigt att det finns en snabb banförbindelse från Nyland till Ryssland, goda flygförbindelser till övriga delar av Europa och Asien samt tätt trafikerande fartygsförbindelser till Tallinn, Stockholm och S:t Petersburg.

De utmaningar som Finlands internationella konkurrenskraft står inför berör speciellt Nyland. För att upprätthålla och förbättra den ekonomiska konkurrenskraften krävs ständigt ekonomiska insatser samt åtgärder för kompetensutveckling. De lösningar som införs i Nyland är av stor betydelse för hela landets framtid.

Ett viktigt strategiskt utvecklingsmål för Nylandsprogrammet är att Nyland är ett intelligent landskap med hållbar tillväxt och att man tryggar landskapets ställning som en region bland de ledande europeiska områdena med en god utveckling. För att målet ska uppnås förutsätts att vi kan visa upp en god innovationsförmåga och ett bättre system för såväl regionala som nationella innovationssystem, att vi utnyttjar förnybar energi, att vi kan bevara en högklassig kunskapsgrund och skapa ett positivt klimat för nya tillväxthungriga företag och att vi kan utveckla de tjänster som dessa behöver. Vi måste även förbättra de logistiska systemen och tjänsterna för företag och näringsgrenar.

För att uppnå smart och hållbar tillväxt krävs det även i Nyland att landskapets hela potential utnyttjas och att man speciellt uppmärksammar de tre största innovationskoncentrationerna. De även internationellt betydelsefulla stora investeringarna som görs i Esbo, Helsingfors och Vanda skapar en ypperlig grund för innovationer. Med rätta åtgärder och rätt sorts politik kan hela Nyland dra nytta av dem.

skapsnivå kan man påverka dessa frågor genom att med hjälp av program, projekt och planläggning vägleda kommunernas och de övriga aktörernas utvecklingsarbete.

Delaktighet berör alla medborgare, och i synnerhet unga och invandrare. Fokus

ligger likaså på att öka delaktigheten bland de unga, att höja sysselsättningsgraden, att integrera invandrarna, de ärenden som påverkar tryggheten i vardagen samt den stora betydelsen av arbete och entreprenörskap vid förebyggandet av utslagning. Sysselsättningen av unga är ett effektivt sätt att stärka delaktigheten. Genom att stöda delaktighet och närdemokrati uppnås många fördelar, såsom att invånarna förbinder sig till den egna miljön och till att utveckla den, tryggheten ökar och man säkrar en välfungerande vardag.

Nylands försörjningsförhållande är det bästa i landet, och den arbetsföra befolkningen fortsätter att öka, främst tack vare att invandrarnas andel ökar. För den förvärvsarbetande befolkningen behövs skäligen prissatta bostäder med ett bra läge, det vill säga nära kollektivtrafikförbindelser och service. Då befolkningen åldras, ökar speciellt behovet av arbetskraft inom social- och hälsovården. För att kunna bevara välfärdssamhällets tjänster i fortsättningen, behövs ett betydande antal flera arbetstagare till dessa branscher.

Nylands styrkor är tvåspråkighet, internationallitet och en välutbildad befolkning. Regionen har drag både av en metropol och en landsbygd. För att locka till sig nya arbetsplatser och arbetstagare finns det skäl att även i fortsättningen speciellt satsa på arbetslivets kvalitativa frågor, en fortgående utbildning, en arbetskultur som är flexibel i olika livssituationer samt en god levnadsmiljö. Det behövs även metoder som minskar på andelen av dem som får pension på grund av nedsatt arbetsförmåga samt metoder som hjälper unga, invandrare och övriga med svaga möjligheter till sysselsättning att komma in i arbetslivet.

Enkelt att komma till, stanna och verka i

År 2040

- har Nyland smart kollektivtrafik.
- har Nyland en enhetlig samhällsstruktur.
- är levnadsförhållandena i Nyland bland de bästa i världen.

Nylandsprogrammets andra strategiska mål berör invånarna, boendet, arbetet och fritiden. Målets viktigaste dimensioner är arbete och utkomst, smidiga sätt för att röra sig, en god standard på boendet och levnadsmiljön samt ett aktivt deltagande i närmiljön och samhället. Hur man rör sig och tar sig fram påverkar familjernas och invånarnas dagliga liv. Nylandsprogrammets mål är att invånarna ska kunna ta sig fram på ett smidigt och enkelt sätt som därtill är hållbart för naturen. Smidigheten eftersträvar man genom att ständigt förbättra det system som styr trafikströmmarna och invånarnas sätt att ta sig fram. Hållbarheten vill man uppnå genom att uppmuntra invånarna till att promenera, cykla och använda sig av kollektivtrafik.

Grundläggande och stora frågor för en fungerande vardag är boendet och levnadsmiljön. Viktigt ur landskapets synvinkel är produktionen och upprätthållandet av mångsidiga bostäder och att boendet, arbetsplatserna, tjänsterna och grönområden ligger centralt så att behovet av att färdas minskar. Förenhetligandet av samhällsstrukturen har en positiv inverkan på utbudet av bostäder, tjänster och övriga vardagliga funktioner, för att inte glömma naturens hållbarhet. På land-

Ett rent och vackert Nyland

År 2040

- Tillståndet i de nyländska vattnen är bra.
- Nyland är kolneutralt (2050).
- Den nyländska naturens mångfald är tryggad.

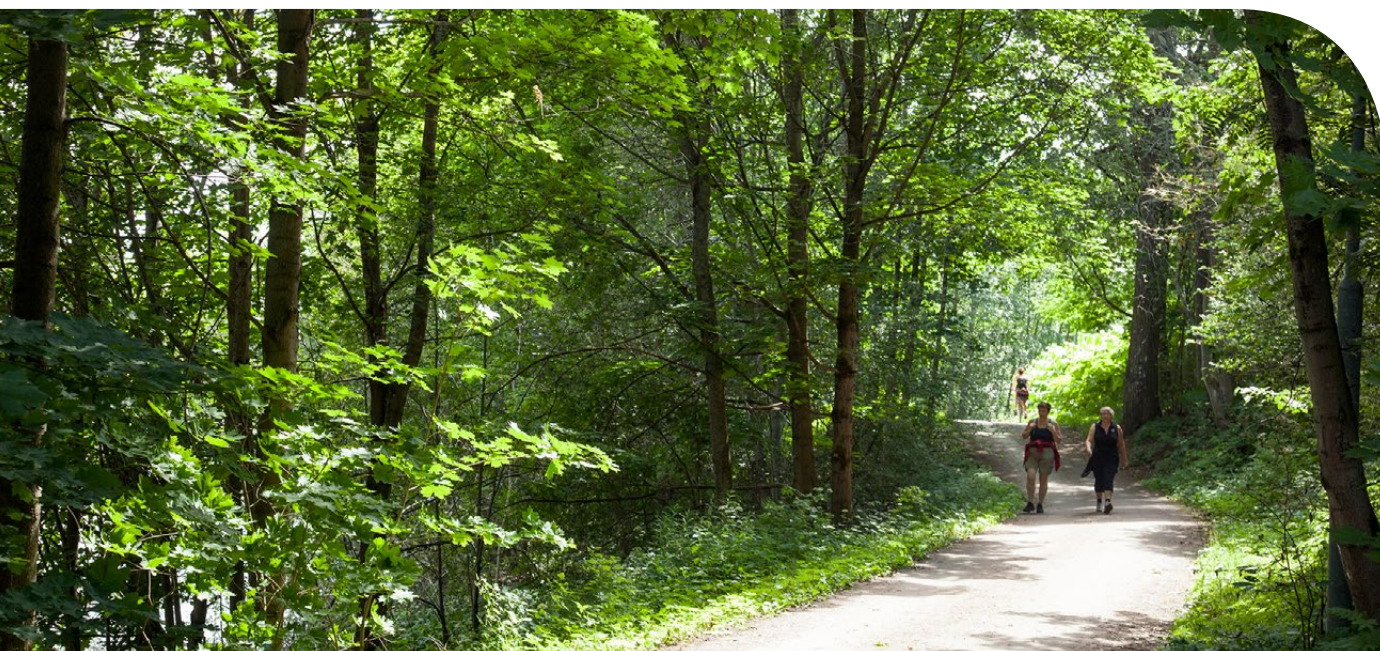
Nylandsprogrammets tredje strategiska mål för år 2040 är ett rent och vackert Nyland. Det eftersträvas med kolneutralitet, rena vattendrag samt naturens mångfald i tankarna. Producerandet och upprätthållandet av en ren och vacker miljö förutsätter en behärskad befolkningstillväxt och aktiv ekonomisk verksamhet samt tillräckligt med uppmärksamhet kring levnadsmiljöns kvalitet och produktionsverksamhetens resurseffektivitet såväl i städer, övriga tätorter som på landsbygden.

Kolneutralitet är en möjlighet och en styrka för Nyland: alla fossila bränslen är i huvudsak importvara. För att göra energiproduktionen mångsidigare bör man utveckla den decentraliserade energiproduktionen samt öka användningen av förnybara energikällor och bränslen. Detta bör ske utan att man riskerar att gå miste om fördelarna som en gemensam produktion av värme och elektricitet medför. Konsumenternas ökande medvetenhet om energiförbrukning och energieffektivitet stöder landskapets mål om att bli kolneutralt.

Skog, åkrar och vattendrag samt övriga naturområden bildar en grönstruktur som omfattar hela landskapet. Planerandet och utvecklandet av grönområden är speciellt viktigt för stadsområden och tätorter där det finns allt mindre fria marker och allt fler invånare.

Östersjön är ett av världens smutsigaste hav och Finska viken är dess mest belastade område. Finland är inte ensamt ansvarigt för Östersjön, men tillståndet i Finska vikens kustvatten är mestadels en följd av vårt eget agerande. Jordbruket utgör en av de största källorna till näring och göder till stor del Östersjön. Att förbättra tillståndet i Östersjön är av högsta prioritet på såväl lokal, nationell och internationell nivå.

Genom bestämmelser, beskattning och avtal kan man klara av utmaningar i anknytning till miljön. Den kraft som finns hos både medborgare, aktörer och efterfrågan har visat sig vara en mycket effektiv metod. Den styr beslutsfattare, entreprenörer, myndigheter och all verksamhet i en riktning som visar på mer och mer miljöansvar. Medvetenheten motiverar till hållbara levnadssätt och val. Främjandet av miljömedvetenhet bildar en ryggrad för stödandet av övriga mål i anslutning till hållbar utveckling. I Finlands nuvarande regeringsprogram har man ett mål om att göra finländarna till världens mest miljömedvetna folk. Nyland är föregångaren inom Östersjöområdet och tar sig an den här utmaningen.

STRATEGISKA VAL 2014–2017

Nylands strategiska val bildar åtgärdshelheter, med vilka man strävar efter att förverkliga Nylands vision samt de mål som ansetts vara centrala.

De strategiska valen för Nylandsprogrammet 2014–2017 är Tillväxtmöjligheter, En fungerande vardag och Hållbar naturhållning. Valen baserar sig på de utgångspunkter som presenterats i Nylandsprogrammets Vision och strategi, samt på karakteristiska drag och möjligheter som är unika för Nyland. Man har strävat efter att jämlikt utveckla de olika delarna av landskapet. Kommunernas utvecklingsmål skapar till en del grunden för Nylandsprogrammet: de strategiska valen baserar sig på en analys som berör kommunernas strategiska utvecklingsmål och tyngdpunkter. Man har i samband med de strategiska valen velat fästa extra uppmärksamhet vid hur olika av EU finansierade medel fördelas samt hur olika finansieringsprogram utnyttjas.

Vid beredandet av Nylandsprogrammet togs regionutvecklingslagen och strukturfondslagen i beaktande. Bägge lagar är under förnyelse. Kom-

munreformen, som bereds för närvarande, har inverkat på Nylandsprogrammet. I programmet är det däremot svårare att bedöma vilka konsekvenser en kommande metropolförvaltning har. Nylandsprogrammets strategiska val kan ändå smidigt förverkligas, oberoende av kommande förnyelser på förvaltningsnivå. Omfattande strategiska utvecklingsprojekt för samarbetsområdet (Nyland, Egentliga Tavastland, Päijänne-Tavastland) har beretts på basis av framtidsgranskningen Rötter och Vingar. De strategiska utvecklingsprojekten presenteras i programmens genomförandeplan.

Vid utarbetandet av de strategiska valen har man beaktat bland annat stärkandet av människornas delaktighet och resurser, utmaningarna som Östersjöområdet medför samt hur området kan utnyttjas, samt specialisering och samarbete på regional nivå. Dessa utgångspunkter har konstaterats vara viktiga med tanke på framtiden och visade sig vara nödvändiga i olika scenarier redan vid scenarioarbetet som fungerat som grund för Nylandsprogrammet.

Bild 2. Nylandsprogrammets vision, strategi och val styr genomförandet.

Smart specialisering utgör en referensram för strategiska val

Europeiska unionens kommission har vid beredningen av programperiod 2014–2020 aktivt fört fram strategier för smart specialisering och användningen av dem. Arbets- och näringsministeriet har betonat vilken betydelse smart specialisering har för tillväxten och rätta landskapen att i beredningen av landskapsprogrammen utnyttja dessa strategier.

Smart specialisering är en strategisk metod för att med hjälp av noggrant riktade forsknings- och innovationsinvesteringar närma sig ekonomisk tillväxt. På regional nivå är målet med smart specialisering att utnyttja regionens kunskapspotential. För det förutsätts att man skapar visioner, känner igen konkurrensfördelar och gör strategiska val.

Nylandsprogrammet grundar sig på landskapets och regionernas val och beslut, som har presenterats i bland annat Helsingforsregionens konkurrenskraftsstrategi, programmet Ketterät kaupungit (Smidiga städer), städernas tillväxtavtal och i beredningshandlingarna till INKA-programmet. Valen för smart specialisering i Nyland presenteras i en matris i bilaga 2.

Genomförande och uppföljning av programmet

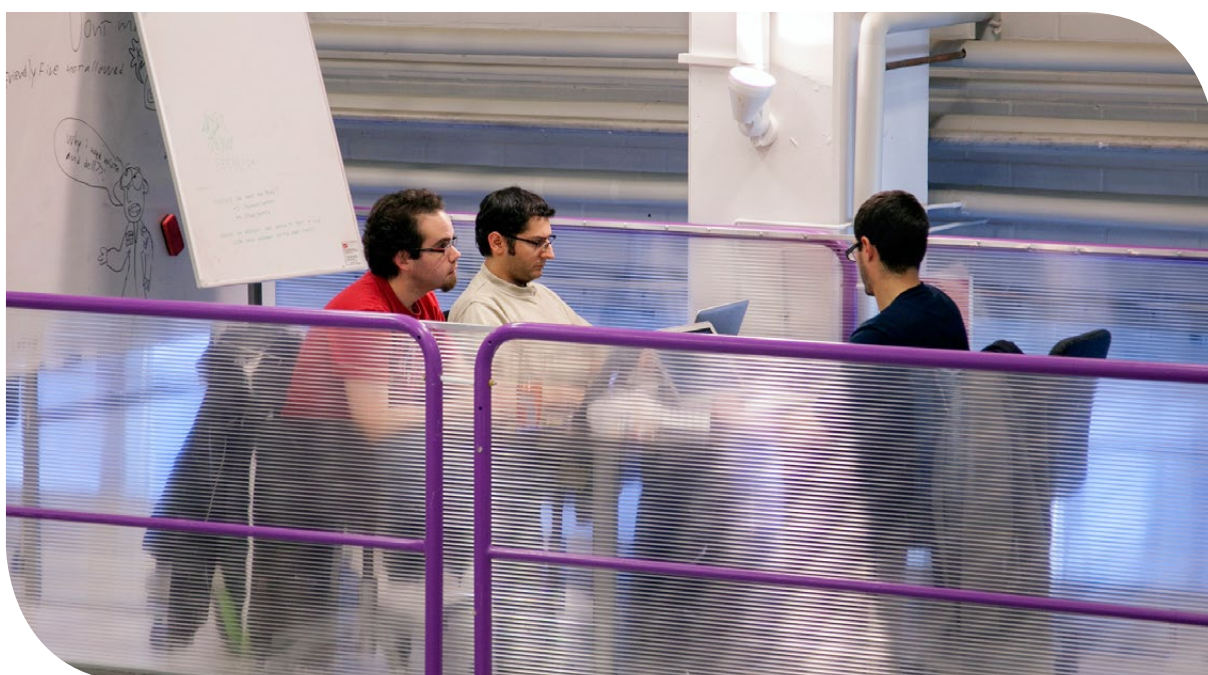
De strategiska valen för 2014–2017 som presenteras i detta dokument sammanförs i form av spetsprojektshelheter och åtgärder i Nylandsprogrammets genomförandeplan 2014–2015. Genomförandet av Nylandsprogrammet kompletteras i fortsättningen kontinuerligt i enlighet med beslut och riktlinjer som landskapets samarbetsgrupp tar. På årsnivå följer man med förverkligandet med hjälp av de strategiska valen, påbörjade åtgärder och uppnådda resultat.

Man följer upp utvecklingen av landskapet med hjälp av ungefär 20 variabler som skildrar välmåendet, ekonomin och miljöns tillstånd och som sedan tillsammans bildar en GPI-indikator. Bruttonationalprodukten (bnp) beskriver den allmänna ekonomiska utvecklingen.

Konsekvenserna och resultaten av de spetsprojektshelheter som presenterats i genomförandeplanen bedöms på projektnivå.

Konsekvensbedömning

Nylandsprogrammets inverkan på miljön samt övriga inverkningar har utvärderats under processen. En sammanfattning samt en konsekvensbedömningsmatris finns på sidorna 24–25. Nylandsprogrammets miljöbeskrivning har utarbetats som ett separat dokument.

STRATEGISKA VAL 1 TILLVÄXTMÖJLIGHETER

Nyland utgör det viktigaste centrumet för befolkningen och den ekonomiska verksamheten i Finland. Metropolområdets styrkor är en på internationell nivå högklassig utbildningsmiljö samt en mångsidig företagsverksamhet. Dessa skapar en stark grund för innovationer. Nylands konkurrensfördel skapas av ett högt kunnande samt i tjänster och produktutveckling. Tyngdpunkten för utvecklandet av näringarna ligger hos de kunskapsintensiva branscherna. Universiteten och yrkeshögskolorna har en central roll när det gäller att utbilda framtidens experter. Universiteten och yrkeshögskolorna skapar förutsättningar för innovationsverksamhet samt för utvecklandet av verksamheten inom arbetslivet, företagen och organisationerna.

För att metropolområdet ska kunna fungera som ett "intelligent område" och för att man inom regionen ska kunna utnyttja de olika starka egenskaperna i landskapet har behövs ett ökat samarbete mellan kommunerna emellan. Med INKA-programmet och motsvarande verksamhet stöder man uppkomsten av nya utvecklingsmiljöer och föregångsmarknader. Ett metropolområde som

specialiserar sig på smarta tjänster utnyttjar de möjligheter till tjänsteutbud och företagsverksamhet som informationsteknik, öppen information, delaktighet och nya innovationsunderlag ("det verkliga livets utvecklingsmiljöer") erbjuder. I Nyland finns de bästa möjligheterna i Finland att utnyttja kreativ ekonomi och kreativt kunnande. Medie- och spelbranschen omfattar nya, snabbt växande tillväxtområden vars verksamhet direkt ger sig i uttryck på den internationella marknaden.

Den största nya tillväxtmöjligheten för Nyland erbjuder den världsomfattande övergången till digital ekonomi. Digitala tjänster utgör det mest växande området för affärsverksamhet i världen. Före år 2016 använder närmare hälften av världens befolkning, tre miljarder människor, internet. De intellektuella digitala tjänsterna och internets slagkraft sträcker sig även till de traditionella näringsgrenarna och över de geografiska gränserna. Nyland har en bra beredskap att utnyttja denna internationella möjlighet. Tillämpandet och utvecklandet av ICT kräver konstant uppmärksamhet eftersom det som bransch är ett område

som utsätts för stora förändringar. Därtill möjliggör ICT tillväxt för många branscher.

Nyland är Finlands starkaste område för entreprenörskap. Ändå behöver metropolområdet nya, unga entreprenörer. Företagskulturen utvecklas av att det skapas en atmosfär välvilligt inställd till entreprenörskap samt av att företagsfostran sprids till olika utbildningsnivåer. I Nyland behövs många former av nytt entreprenörskap: företag behöver personer som tar över då det är dags för generationsväxling, det finns behov av fler tillväxtföretag samt företag som inriktar sig på export. Invandrare är ofta potentiella initiativtagare till ny affärsverksamhet.

I enlighet med ett EU-beslut planerar man ett omfattande bygge av LNG-terminaler (liquefied natural gas, det vill säga flytande jordgas) i Östersjöområdet. Alternativa platser för bygget i Nyland är i första hand Ingå och i andra hand Borgåtrakten. Tack vare terminalen blir energiproduktionen i Finland mer mångsidig. Samtidigt får energiproduktionen och -exporten välbehövlig konkurrens. Då terminalbygget förverkligas ger det bättre möjligheter till ekonomisk tillväxt även i Nyland.

Ringbanan och västmetron, som blir färdiga 2015, utgör betydelsefulla trafiklösningar som inverkar på huvudstadsregionens trafik, på bostadsproduktionen samt på hur företag placeras. Denna nya, internationellt betydelsefulla infrastruktur bör utnyttjas till fullo då man skapar tillväxt för regionen.

Nylands logistiska läge är ypperligt, tack vare sina direkta flygrutter. Området kan fungera som en port för flygtrafiken till Asien och från Asien till Europa. Mätt i handelsomsättning är Ryssland det viktigaste exportlandet för Finland. Rysslands ekonomiska tillväxt har under den senaste tiden blivit långsammare men om Europas ekonomiska kris håller i sig lönar det sig ändå att vända sig österut för internationalisering och tillväxt. Finländska företag har även intresse för marknaden i Ryssland och Asien, bland annat inom cleantech- och livsmedelsbranscherna. Den privata konsumtionen växer ständigt i Ryssland, vilket ökar konsumtionen av mat och efterfrågan på högt förädlade livsmedel.

1.1. Öppna utvecklingsmiljöer och smarta tjänster

Nylands innovationsverksamhet får sin styrka från en öppen verksamhetsmodell som utgår från

användaren och som grundar sig på det verkliga livets utvecklingsmiljöer (Living Lab). Med hjälp av denna verksamhetsmodell kan man aktivt stöda forsknings- och utvecklingsprojekt både på regional och internationell nivå. I verksamhetsmodellen förs samarbetet mellan aktörerna inom universitet, yrkeshögskolor, kommuner och små och medelstora företag samman.

Ett starkt och internationellt betydande centrum för innovation i Nyland skapar Esbos T3 (som står för konst, vetenskap och ekonomi), Vandas Aviapolis och helheten i Helsingfors (Forum Virium, Vik, Arabiastranden, Biomedicum, Gumtåkt). Övriga för regionen viktiga innovationscentrum är Teknologicentret Techvilla i Hyvinge, NOVAGO i Västra Nyland, High TechCenter i Kyrkslätt, kompetens- och utvecklingscentret för elektrisk husteknik i Borgå samt Sköldvikområdet som i Borgå utgör en miljö för Cleantechbranchen. Utvecklingsarbete görs förutom i stora centrum även i projekt och utrymmen där man testar hur nya innovationer lämpar sig i det vardagliga livet. Öppna utvecklingsmiljöer gör det möjligt att pröva sig fram och misslyckas samt göra allt som en resultatrik innovationsverksamhet förutsätter.

Då geografisk information, kartor och övriga informationskällor görs tillgängliga skapar det en möjlighet för kommunerna att utveckla sin service, till exempel inom byggbranschen, avfallsservicen, energidistributionen och välfärdssektorn. Genom att förenhetliga öppen data ökar man möjligheterna till ny affärsverksamhet.

Mål

Nyland är ett internationellt centrum för innovation och en föregångare för ibruktageand av innovativa produkter och tjänster.

Åtgärder

1. Närings- och innovationsverksamheten stöds med hjälp av planläggning.
2. Man stöder verksamhet med syfte att förnya och skapa nätverk kring Nylands innovationsstruktur.
3. Genom att utnyttja öppen data samt samhällsliga och sociala innovationer främjar man

verksamhet med syfte att utveckla nya service-lösningar.

4. För de små och medelstora företagens produkter och tjänster skapas en föregångar-marknad.
5. Smarta tjänster (bland annat digitala tjänster) ökar inom kollektivtrafiken.
6. Man stöder verksamhet med syfte att utveckla regionens universitet till att vara bland de bästa i världen.

1.2. Förnybar företagsverksamhet

Såväl i Nyland som i hela Finland är det fortsättningsvis en relativt liten andel små och medelstora företag som strävar efter tillväxt. I Finland råder det brist på kapital för riskfinansiering i det inledande skedet av entreprenörskapet. Genom olika typer av start up-verksamhet som universitet och yrkeshögskolor har ordnat har man skapat förutsättningar för nya tillväxtföretag. Finland har blivit ett europeiskt centrum för start up-företag, i synnerhet inom teknologiområden. En förutsättning för tillväxt är också entreprenörskap; en mångsidig företagsstruktur tryggar tillgången av tjänster och dess betydelse ökar även i fortsättningen i samband med främjandet av sysselsättningen.

Vid sidan av att skapa ny företagsverksamhet bör man stöda förnyandet av den företagsverksamhet som redan finns. Den strukturella förändringen inom den globala ekonomin reflekterar kraftigt på Nyland och företagsverksamheten lever i en ständig strukturomvandling. Den mest betydande strukturella förändringen som riktar sig mot ekonomin berör teknologiindustrin och i synnerhet den stora ICT-branschen. Öppen data inom företagsverksamheten skapar möjligheter för start up-företag som har både kapacitet till och eftersträvar tillväxt. Ökningen av efterfrågan på välfärds- och hälsovårdstjänster samt utbildningstjänster ger möjlighet till ny affärsverksamhet, både på den inhemska och den internationella marknaden.

De mest kritiska faktorerna för de små och medelstora företagens tillväxt och konkurrenskraft är internationalisering samt tillgången till kunnig arbetskraft. I landskapet finns en stark grundläggande industri och det är viktigt att den förnyas då man på basis av de redan existerande strukturerna

kan skapa innovationer för helt ny affärverksamhet. En ökande befolkningsmängd ger även en ökad efterfrågan på tjänster, vilket gör det möjligt att erbjuda nya slags tjänster som är riktade till den inhemska marknaden.

Mål

Nyland har stärkt sin ställning som ett centrum för innovativ företagsverksamhet.

Åtgärder

1. Nylands ställning som ett internationellt centrum för start up-företag stärks. Verksamhet med syfte att uppmuntra till eller till viss mån finansiera start up-företagares inledande skede främjas. De nätverk som start up-företagen bildar i Östersjöområdet stöds, likaså företagens internationaliseringsmål.
2. Intresset för företagsverksamhet ökas på olika utbildningsnivåer. Genom att stöda företagarkulturen och studerandeentreprenörskap stärker man grunden för entreprenörskap samtidigt som man ökar möjligheterna för att företagets generationsväxlingar lyckas.
3. Förnyelsen och internationaliseringen av traditionell teknologi och små och medelstora företag inom teknologiindustrin främjas. Därtill främjas skapandet av nya verksamhetsmodeller för att bevara konkurrenskraften.
4. Verksamhet med syfte att effektivisera företagsrådgivningen stöds. Speciellt satsar man på rådgivning som riktar sig till företagare med invandrarbakgrund.
5. Man stöder utvecklingen av nya, smarta servicekoncept inom välfärds- och hälsovårdstjänster.

1.3. Miljöaffärsverksamhet – Cleantech

Cleantech utgör en branschoberoende del av den gröna ekonomin och kan tillämpas inom många olika branscher. Cleantech en av de snabbast växande branscherna i Finland och lämpar sig väl för export. De viktigaste marknaderna finns bland både de utvecklade industriländerna och de som

håller på att utvecklas. Den största potentialen för affärsverksamhet inom cleantechbranschen finns inom förbättrandet av energieffektivitet.

Cleantechbranschens små och medelstora företag behöver stöd för att internationalisera och utveckla affärsverksamheten. Det viktigaste kompetensområdet inom miljöteknologin i Nyland är energieffektivitet. Övriga för branschen viktiga områden är återvinning och avfallshantering, vattenhantering och hållbar trafik. Nylands styrkor utgörs av en bred företagargrund inom cleantech-branschen, forskningskompetens på toppnivå, en koncentration av utbildningsenheter i regionen samt en omfattande grupp konsumenter.

Inom branschen finns det beredskap att fördomsfritt utnyttja nya innovationer. Med samarbete inom cleantech- och ICT-sektorn kan man även skapa ny affärsverksamhet. Betydelsefulla möjligheter till affärsverksamhet finns bland annat inom den förnybara energin, energieffektiva byggnader, smarta elnät och lagringen av energi. Tack vare både internationella bestämmelser och EU:s klimatpolitik sker det en betydande ökning på marknaden för ren energi.

Enligt regeringens principbeslut ska staten och kommunerna i fortsättningen ta cleantech-lösningar i beaktande då det fattas beslut med anknytning till offentlig upphandling. Inom den offentliga upphandlingen ska man i enlighet med principbeslutet övergå från gammal praxis till nya, energieffektiva lösningar. Nyland ska fungera som en föregångarregion även vad gäller upphandlingen av resurseffektiv och ren teknologi.

Mål

I olika produkter och tjänster har man oberoende av bransch tagit i bruk en verksamhetsmodell som sparar på resurser.

Åtgärder

1. För att uppnå klimatmålen och resurseffektivitet i stadsmiljö skapar man betydande affärsverksamhet på lokal nivå.
2. Tester och pilotprojekt inleds i anknytning till användningen och produktionen av förnybar energi.
3. Man inleder omfattande projekt i anslutning

till att öka byggnaders energieffektivitet.

Urbant träbyggande och ekoeffektivt stadsbyggande främjas.

4. Överflödigt material tas effektivt till vara och gammalt material återanvänds.
5. Kompetens som finns inom monitorering av luftkvaliteten kommersialiseras.
6. Man skapar förutsättningar för verksamhet inom bioekonomi och vattenkunnande.
7. Man stöder kommunernas verksamhet för att utveckla den offentliga upphandlingen, så att den stöder en hållbar utveckling.

1.4. Urban matförsörjning

Livsmedelsindustrin är en växande bransch: inom livsmedelsbranschen finns det dubbelt så många tillväxtföretag som i Finlands genomsnittliga företagsfält och nästintill 90 företag ökar sin omsättning med över 10 % om året. Mätt i produktionens värde utgör livsmedelsindustrin Finlands fjärde viktigaste fabriksindustri.

Tillredningen och konsumtionen har en nästan lika stora inverkan på klimatet som boendet eller trafiken. Genom en helhetsomfattande utveckling av matkedjan vill man avvärja klimatförändringen. Det är möjligt genom att minska mängden avfall samt genom att ta till vara och effektivt använda det avfall som ändå bildas.

Det är också viktigt att kunna förutspå konsumenternas beteende. Bland annat närproducerad och ekologisk mat och medvetenhet om matens och livsmedlens ursprung och inverkan på hälsan har blivit trender som kommer att fortsätta existera även i framtiden, samtidigt som de växer. Den närproducerade matens betydelse har även identifierats i regeringens program för närmat 2020. I Nyland finns det goda förutsättningar att öka produktionen av närproducerad mat: utdelningsrutterna är korta och här finns en stor köpkraftig konsumentgrupp som är medveten om kvalitet.

Mål

Livsmedlenas belastning på miljön har minskat och den närproducerade matens marknadsandel har ökat.

Åtgärder

1. Man skapar nya lösningar som utgår från konsumenten; lösningar både i anslutning till matkonsumtionen och livsmedelsaffärerna och -logistiken.
2. Genom att utnyttja redan befintliga teknologier för att minska biströmmar minskar man på uppkomsten av livsmedelsavfall.
3. Man utvecklar lösningar för att göra det finska trygghandlet av matförsörjningen till en exportprodukt.
4. Samarbetet mellan små näringsproducenter ska stödjas och kommunernas livsmedelsupphandling utvecklas. För att öka den närproducerade och ekologiska matens marknadsandel utvecklas utdelningskedjorna.

1.5. Tillväxt från öst

Om den ekonomiska krisen i Europa håller i sig lönar det sig att vända sig till Asien och Ryssland för internationalisering och tillväxt. Mätt i handelsomsättning är Ryssland det viktigaste exportlandet för Finland. Finska företag har intresse för den ryska marknaden, bland annat inom cleantech-, hälso- och sjukvårds- samt näringsbranscherna. Turismen från Ryssland till Nyland ökar kraftigt och det finns fortfarande tillväxtpotential. Man har uppskattat att mängden resenärer fördubblas mångfalt under några år om visumfriheten förverkligas.

En fungerande logistik är väldigt viktig ur handels- och industrins synvinkel. Utmaningen ligger i att logistikföretagen till största del finns utanför huvudstadsregionen och att de logistikområden som finns ligger utspridda. Ur internationell synvinkel har det inte bildats några betydelsefulla centrum för logistik. Därför bör man i fortsättningen stöda samarbetet mellan de logistikcenter som redan finns och som planeras i Nyland.

Den nordliga tillväxtkorridoren är en viktig rutt som förenar Nyland med både Sverige och Ryssland. Via den nordliga tillväxtkorridoren kan man sköta transporter till Ryssland och i synnerhet St Petersburg. Man bör med olika åtgärder garantera att rutten är lockande samt skapa smarttrafik-tjänster för den. Den nordliga tillväxtkorridoren fungerar även som en ram för viktiga koncentrationer av affärsverksamhet, såsom Techvillan i

Hyvinge, Aviapolis i Vanda och Sköldvik i Borgå.

Nylands läge är ypperligt tack vare de direkta flygrutterna; området fungerar som en port till Asien och från Asien till Europa. Trygghandlet av verksamhetsförutsättningarna vid Helsingfors-Vanda flygplats utgör villkoren för att regionen ska vara lockande. Regeringens beslut om kapitaliseringen av Finnavia ger möjlighet till miljardinvesteringar för att utveckla och expandera Helsingfors-Vanda flygplats.

Tallinn och Helsingfors bildar i praktiken en gemensam ekonomisk region. I Nyland är man inom vissa branscher beroende av estnisk arbetskraft, såsom bygg- och social- och hälsovårdsbranscherna. De planerade Rail Baltica och Via Baltica förbättrar avsevärt förbindelserna till Mellersta Europa.

Mål

Man har utnyttjat Nylands logistiska läge samt möjligheterna till affärsverksamhet i Ryssland och Asien.

Åtgärder

1. De nyländska små och medelstora företagens tillgång till den ryska marknaden främjas genom en koncentrerad företagsservice.
2. Man drar nytta av högsäsongerna för turistströmmarna från Ryssland, man efterlyser nya, lockande evenemang samt nya, lockande produkter med anknytning till kulturturism. Vidare förbättrar man servicenivån.
3. De finländska högskolestuderandenas intresse för Ryssland ökar genom att man skapar nya Rysslandsinriktade studiehelheter och genom att man skapar fler utbytesprogram.
4. Man stöder åtgärder med syfte att utveckla den norra tillväxtkorridorens näringsverksamhet och förbättra trafiken mot Ryssland (Ring III, Ring V).
5. Utvecklingsåtgärder för förbindelsen mellan Helsingfors och Tallinn främjas.
6. Man har en gemensam syn på logistiska lösningar, till exempel för planläggning.
7. Man främjar samordnandet av och arbetsfördelningen inom de nyländska utvecklingsföretagens Kinaverksamhet.

"NYLAND ÄR FINLANDS MEST
INTERNATIONELLA OCH MÅNGKULTURELLA
OMRÅDE. NYLAND ÄR ÄVEN DET OMRÅDE
DÄR TILLVÄXTEN ÄR STÖRST."

STRATEGISKA VAL 2 EN FUNGERANDE VARDAG

De grundläggande förutsättningarna för en fungerande vardag utgörs av arbete och utkomst, trivsam boende, trivsam levnadsmiljö samt smidiga färdssätt. Bland de viktigaste målen vid planeringen av ett fungerande samhälle är jämlik, fungerande rörlighet som är i enlighet med en hållbar utveckling. Viktigt både för dem som bor i Nyland och dem som flyttar till regionen är en trevlig bostad till ett skäligt pris. Bostaden ska även motsvara invånarnas livssituation. En fungerande vardag upplevs även genom arbete och delaktighet. En fungerande vardag gör det lättare att kombinera arbete och familjeliv. Med hjälp av tjänster över kommungränserna kan man stöda barnfamiljernas vardag. Bland annat med kulturtjänster kan man öka välfärden och arbetsförmågan samt förebygga utslagning.

En enhetlig samhällsstruktur främjar smart rörlighet. Vardagen fungerar då det finns alternativ för att färdas tryggt och det inte är tidskrävande att förflytta sig mellan olika platser. Ett viktigt mål för planeringen av samhället är att rörligheten medför få skador på miljön och att den är lika för alla befolkningsgrupper. De bästa förutsättningar

för detta finns i en tät samhällsstruktur. En tät samhällsstruktur gör det även möjligt att skapa privata närtjänster, att på ett resurseffektivt sätt ordna de offentliga tjänsterna samt att förbättra möjligheterna till att röra sig till fots eller med cykel. En starkare bybebyggelse på landsbygden stöder arrangemangen kring den lagstadgade transporten och närtjänsterna.

En effektiv användning av trafiksystemet förutsätter att man inverkar på de olika sätten att färdas, utvecklar hållbara metoder för rörlighet samt effektiviserar marknadsföringen av dem. De centrala elementen för smart rörlighet är samverkan, en nödvändig utveckling av planeringen av trafiksystem samt en fungerande kollektivtrafik. Man vill lyfta fram hållbar rörlighet genom att främja cykling och gång som en del av vardagsmotionen.

För frågor med anknytning till trafik, boende och markanvändning har man i Helsingforsregionen mellan kommunerna och staten ingått ett avsiktsavtal för markanvändning, boende och trafik (MBT). Avtalet gäller för åren 2012–2015. I avtalet har man fastställt målen för bostadspro-

duktion, principerna för kommunernas planläggning och åtgärderna i anslutning till utvecklandet av trafiksystemet. Genom att förverkliga dessa mål kan man märkbart göra vardagen mer fungerande för nylänningarna.

Nyland är Finlands mest internationella och mångkulturella område. Nyland är även det område där tillväxten är störst. Befolkningstillväxten beror till stor del på invandringen. Tillväxt och en mångfaldig kultur medför många nya utmaningar. För Nylands och samhällets funktionsduglighet är det viktigt att de befolkningsgrupper som löper risk för utslagning tas med i verksamheten.

Delaktigheten har tagits med i Nylandsprogrammet för att öka landskapets sociala enhetlighet. De viktigaste metoderna för att öka delaktigheten är förbättrandet av sysselsättningsmöjligheterna, lyckad integrering av invandrare samt aktiverandet av verksamhet på lokal nivå. En förnyelse av arbetslivet är i nyckespölsition i förebyggandet av utslagning.

2.1. Smart och smidig rörlighet

Det finns många pågående projekt som ligger bakom utvecklandet av ett fungerande system för kollektivtrafiken. Inom projekten samarbetar kommunerna och staten för att utnyttja resurserna optimalt. Centralt är hur de olika systemen kan kombineras med varandra samt hur de ser ut från kundens synvinkel. Det är fråga om kollektivtrafikens informationssystem samt ett enhetligt betal- och biljettsystem. Hit hör även att i högre grad ta resekedjorna i beaktande i planeringen, till exempel bör man främja anslutningsparkering och bytesförbindelser. Centralt för förnyelsen är att man utgår från kunden samt att olika system kan kombineras. Finansieringsfrågor och långsiktiga avtal spelar en stor roll för att man ska kunna anta de kommande utmaningarna som kollektivtrafiken medför.

I utvecklingen av regionstrukturen ligger fokus på de tätorter som man enkelt kan nå med kollektivtrafik. Viktiga projekt är bland annat att höja förmedlingskapaciteten på banförbindelsen Böle–Riihimäki, bygga en stadsbana som börjar vid Alberga samt förverkliga Centrumslingan. Brådskande projekt med anknytning till den tvärgående kollektivtrafiken i huvudstadsregionen är förverkligandet av Banjokern och arrangemangen kring linjen Joker 2. För att kunna garantera ett fungerande kollektivtrafiknät finns även övriga brådskande

utvecklingsbehov, såsom omfattande informationssystem, ett enhetligt biljettsystem, anslutningsparkering, byggandet av fungerande platser för byte av fordon samt utbyggandet av metronätet.

Trafiksystemsplanerna utgör viktiga arbetsredskap (Helsingforsregionen, Östra Nyland och Västra Nyland) med vilka man styr åtgärder i anknytning till trafiksystemet. Dessa arbetsredskap kan även tillföra regionen mer livs- och konkurrenskraft. Ett bra exempel på växelverkan vid markanvändningen och trafikplaneringen är Helsingforsregionens trafiksystemplan HLJ 2015 som bereds för närvarande i samarbete med regionens gemensamma planering av markanvändningen.

Tillväxten av befolkning och arbetskraft i Nyland medför även behov av att utveckla och upprätthålla vägnätet för att garantera att trafiken är trygg och smidig. Man bör ta i beaktande att busstrafiken löper smidigt i synnerhet på de områden där det inte finns spårtrafik. Underhåll och reparation av trafiklederna, såsom beläggningen på livligt trafikerade vägar och grundläggande reparationer på broar täcker en stor del av finansieringen för den grundläggande trafikledshållningen. Finansieringen av den grundläggande trafikledshållningen täcker i sin nuvarande storlek ändå inte underhållet av övriga vägnät. Ett växande landskap kräver även investeringar i väg- och bannätet, som till exempel att göra banavsnittet Hangö–Hyvinge eldrivet.

För att göra cyklandet smidigare och tryggare bör man förbättra cykelvägnätet, i synnerhet i centrumområdena. Cykelparkeringen borde utvecklas förutom i centrumområdena även vid kollektivtrafikhallplatserna- och stationerna.

Mål

De hållbara trafikformernas andel har ökat och trafiksystemet har blivit smidigare och tryggare.

Åtgärder

1. Små och kostnadseffektiva utvecklingsåtgärder i anslutning till trafiknätet genomförs i Helsingforsregionen. (HLJ KUHA 2013–2016).
2. Man stöder förverkligandet av de mest brådskande banprojekten i Nyland.
3. Förverkligandet av övriga trafikprojekt (MBT,

trafiksystemsplan och trafikpolitisk redogörelse) i Nyland främjas.

4. Ett riksomfattande biljettsystem tas i bruk i Nyland.
5. Cykel- och gångbanorna samt cykelparkeringen förbättras i centrumområdena, likaså parkeringen av cyklar vid kollektivtrafikhållplatser och -stationer.

2.2. Trivsamt boende och en attraktiv levnadsmiljö

Nylands befolkning fortsätter att öka. Tillväxten upprätthåller behovet av att bygga bostäder speciellt i huvudstadsregionen och i de närliggande kommunerna. Det förekommer ändå skillnader i vilken slags roll olika kommuner har som aktör i bostadspolitiken. Kranskommunernas migration måste ordnas så att en stor del av dem som flyttar till kommunerna är sysselsatta, har en förhållandevis bra utbildning och till största del har en inkomst på medelnivå. Barnfamiljerna föredrar kranskommunerna men för tillfället är migrationen inte omfattande. Antalet personer som bor ensamma är på väg att stiga. Regionens kommuner är beredda att ta hand om behovet av bostäder som uppstår i samband med arbete och det behov som uppstår inom kommunen, men kommunerna anser sig inte vara kapabla att åtgärda den brist på hyresbostäder som finns i huvudstadsregionen.

I Nyland behövs fler trivsamma bostäder till ett skäligt pris, och som lämpar sig för olika livssituationer. Bostädernas läge ska även vara bra i förhållande till tjänster och kollektivtrafik. Den åldrande befolkningen behöver en möjlighet att bo hemma så länge som möjligt även då funktionsförmågan försvagas. Barnfamiljerna önskar utrymme och en trygg miljö där de bor. För enpersonshushåll behövs bostäder som lämpar sig för livssituationen. Samtidigt finns det i Nyland ett behov av att motverka segregation av boendeområden. Framtidens skärgårdsliv kunde vara ett naturnära och ekologiskt levnadssätt där man kombinerar boende och arbete genom att utnyttja den nyaste kommunikations- och miljöteknologin.

Förutom förutsättningar för bostadsproduktion är det viktigt att man koncentrerar sig på att ta hand om kvaliteten på omgivningen och kulturmiljön samt bevarar naturens mångfald.

Naturens mångfald utgör grunden för de tjänster som ekosystemet erbjuder. Ekosystemtjänsterna frambringar på ett omfattande sätt nytta och fördelarna med grönområden. För invånarnas välmående är det viktigt att ekosystemtjänsterna tryggas. Kunskapsunderlaget med anknytning till dessa ämnen bör kompletteras så att det kan utnyttjas i Nyland, bland annat vid planläggning och utarbetandet av grönstrategin. Till exempel nationalparker och grönområden är viktiga för naturens mångfald och invånarnas välmående.

Friluftsområden och kvaliteten på den närliggande miljön har en betydelsefull inverkan på hur lockande det är att bo och vistas i den närliggande omgivningen. Av de faktorer som inverkar på miljöns kvalitet är de värdefulla kulturmiljöerna viktiga för nylänningarnas identitet. De stärker även invånarnas förhållande till sin levnadsmiljö. Således är det viktigt att förbättra förutsättningarna för olika aktörer att verka på ett sätt som gynnar närmiljön och de värdefulla kulturmiljöerna.

Mål

Till följd av högklassigt boende och en attraktiv levnadsmiljö har man förbättrat förutsättningarna för ett hälsosamt och friskt liv.

Åtgärder

1. Åtgärderna i enlighet med MBT-avtalet genomförs.
2. Segregation av bostadsområden ska motverkas.
3. Man stävar efter att med hjälp av intressebevakning öka produktionen av skäligt prissatta bostäder i landskapet.
4. Som stöd för planläggningen på landskapsnivå utarbetas en grönstrategi, som baserar sig på bland annat naturen, friluftslivet och kulturmiljöerna.
5. Man utreder en kommungränsöverskridande användning av motions- och friluftsområden.

2.3. Bra arbete

Den arbetsföra befolkningens tillväxt minskar i och med att de stora åldersgrupperna går i

pension. I Nyland har ändå mängden invånare i arbetsför ålder ökat och kommer även i fortsättningen att öka, i första hand tack vare den ökade mängden invandrare. Försörjningsförhållandet kommer dock att bli mindre förmånligt här. En åldrande befolkning innebär tillsammans med befolkningens tillväxt en ökad efterfrågan på tjänster och service. Efterfrågan på tjänster inom social- och hälsovårdsbranschen ökar ytterligare. Ökad efterfrågan förbättrar samtidigt på sysselsättningsmöjligheterna. Det räcker ändå inte med enbart ett behov av arbetskraft för att garantera en positiv utveckling utan man borde samtidigt fästa uppmärksamhet vid arbetets kvalitet. Det skulle vara viktigt att ännu smidigare kunna kombinera studier, arbete och fritid.

Sysselsättning medför välmående för människan och regionen. För att kunna höja sysselsättningsgraden är det viktigt att efterfrågan på arbetskraften och utbudet möts. Det förutsätter att människorna har den kompetens som arbetslivet kräver. Även om en individ får skolning arbetslivet genom bör redan ungdomsstadiets utbildning optimeras så att utbildningen riktar sig till branscher där det finns sysselsättning.

Inom Nyland kommer det att ske en omfattande strukturreform inom ICT-klustret. Reformen är samtidigt en möjlighet eftersom det i området finns många personer med kunskap på internationell nivå. Bevarandet av kompetensen på områden sker å ena sidan av att man förbättrar förutsättningarna för att skapa nya företag. Å andra sidan kräver det aktivt intresse för nya tillväxtbranscher, såsom spel- och mediebranscherna. I Nyland är det viktigt att håll fast vid kompetent arbetskraft, skapa nya sysselsättningsmöjligheter och stöda en förnyelse av industrin. Inom servicebranscherna bör man förutom att fästa uppmärksamheten vid en ökning av jobb även lägga vikt vid frågor som berör kvaliteten (till exempel lön, arbetsförhållanden och utbildningsmöjligheter). Man bör även förebygga att arbetsmarknaden polariseras.

Mål

Sysselsättningsgraden har stigit och kvaliteten på arbetslivet har förbättrats.

Åtgärder

1. Arbetskraftsreserverna utnyttjas effektivt;

man utvecklar servicemodeller för strukturarbetslösa som riktar sig till den öppna arbetsmarknaden, man främjar sysselsättningen bland personer med förmåga till deltidarbete genom att stärka arbetsgivarnas kännedom om servicemöjligheterna.

2. Förändringar i behoven av kompetens förutspås. Arbetskraftens kompetens upprätthålls och utvecklas även då det sker ändringar på arbetsmarknaden.
3. Verksamhet som förbättrar kvaliteten på arbetslivet främjas. Verksamheten ska grunda sig på ett jämlikt och omfattande deltagande från personalens sida.
4. Utbildningens kvalitet och utbud ska förbättras inom branscher med tillväxt och strukturreformer.

2.4. Invandring och integration

Invandring ses som en fördel för både invandraren och det finländska samhället. Nyland är i beredskap att ta emot kunnig arbetskraft och invandrare som avser bli entreprenörer. Nyland bär även sitt ansvar för de flyktingar som kommer till Finland. Kommunerna och ELY-centralen fungerar som föregångare och vägvisare då det gäller att rekrytera invandrare. Viktigt är att utbildade invandrare får rådgivning och utbildning samt att utbudet och efterfrågan på arbetskraft möts. Nyland strävar efter att aktivt öka regionens internationella dragningskraft samt stöda invandring till följd av arbete.

Man vill lära från början erbjuda invandrarna möjlighet till att studera språk och integration. Invandrarna måste erbjudas språkinläring vid rätt tid och språkinläringen ska vara på en nivå som är lämplig för respektive invandrare.

En lyckad integration är dubbelriktad. Invandrarna ska integreras till att utgöra en del av det finländska samhället och samtidigt blir samhället mer mångkulturellt. De sakkunniga vid kommunerna och ELY-centralen erbjuder sitt kunnande åt företag så att dessa bättre kan rekrytera invandrare som redan finns i landet samt förverkliga en etnisk mångfald på arbetsplatsen. För att förändringen ska lyckas är det viktigt att arbetstagarna och företagen får fortbildning.

Mål

Nyland är ett socialt enhetligt och mångkulturellt landskap.

Åtgärder

1. Man förbättrar förutsättningarna för att rekrytera internationell, kunnig arbetskraft och för att integrera den i samhället.
2. Genom att ordna rådgivning och handledning som främjar invandring som grundar sig på sysselsättning vill man göra metropolområdet mer lockande och konkurrenskraftigt.
3. Förbindelsen till arbetslivet ska stärkas för de invandrare som bor och studerar i landet.
4. Språkinläringen med anknytning till arbetslivet ska förbättras och anpassas till branscherna.
5. Det politiska programmet "Dubbelriktad integration" utvecklas.

2.5. Lokal förankring, närdemokrati och de ungas delaktighet

Lokal förankring och närdemokrati är viktiga faktorer då delaktigheten utvecklas som en resurs för området och samhället. Verksamhet som utövas i närmiljön, i bostadsgemenskapen, bland släkt och familj eller hobbyer stärker banden till bostads- och levnadsmiljön och ger invånarna olika roller och uppgifter i verksamheten på lokal nivå samt utvecklingen av den.

Kvaliteten på den närliggande miljön kan förbättras på samhällslevelig nivå. Genom att utnyttja projekt och stöd som erbjuds kan områdets invånare på egna villkor förbättra trivselen, säkerheten och servicen i sin närmiljö. En verksamhet som utgår från invånarna gör samarbetet tätare och gör bostadsområdet mera lockande på lång sikt än investeringar av engångsnatur. Det tillför även känsla av ökad trivsel och trygghet hos invånarna.

De pågående reformerna av kommunstrukturen och social- och hälsovården samt beredningen av den nya metropollagstiftningen ställer krav på hur närdemokratin ska förverkligas. Närdemokrati i kommunen innebär en möjlighet för verksamheten på lokal nivå och för utvecklandet av det egna

området, både på landsbygden och i staden.

Sysselsättningen av de unga och förebyggandet av utslagning är huvudmålen för de ungas samhällsgaranti som Katainens regering har tagit initiativ till. Garantins åtgärder genomförs i Nyland genom att man lyssnar på den unga och låter denna inverka på sitt eget livs gång. De unga skall även ges möjligheter till att komma in till utbildningar och in på arbetsmarknaden. I Nyland görs bland annat omfattande infrainvesteringar och i planeringen och genomförandet av dem ska sysselsättningen av de unga prioriteras högt.

Man främjar integreringen av och delaktigheten bland de unga som har utfört grundskola eller en yrkesutbildning genom att förbättra deras möjligheter till att utveckla sin egen levnadsmiljö och påverka i samhället.

Då man tillsammans med aktörer inom de olika utbildningsområdena gör en prognostisering av arbetskrafts- och utbildningsbehoven är de som arrangerar utbildningen allt mer tvungna att förbinda sig till prognostiseringens resultat. Det skulle stärka samarbetet för prognostisering på riksomfattande och regional nivå.

Mål

Bostadsområdena har blivit mer enhetliga och sysselsättningen och delaktigheten har ökat bland de unga.

Åtgärder

1. Andra stadiets utbildning ska tryggas för samtliga nyländska ungdomar.
2. Man främjar de ungas möjligheter till utbildning och arbetsliv genom att stöda det uppsökande ungdomsarbetet samt de ungas arbetsverkstäder. Därtill stöder man ungdomarnas möjligheterna till sommarjobb.
3. Tillsammans med aktörer inom landskapet utvecklar och genomför man en prognostisering av utbildningsbehoven.
4. Kommunernas pilotprojekt i anslutning till närdemokrati stöds.
5. Man främjar stadsdelsföreningarnas, verksamhetsgruppernas och stödföreningarnas utvecklingsprojekt på lokal nivå.

"MILJÖBELASTNINGEN SOM FÖRORSAKATS AV MÄNNISKAN ÄR STOR I NYLAND OCH FÖRÄNDRINGARNA I MARKANVÄNDNINGEN SKER SNABBT."

STRATEGISKA VAL 3 HÅLLBAR NATURHÅLLNING

Klimatförändringen är ett allvarligt hot. Om jordklotets temperatur stiger med över två grader celsius i förhållande till temperaturen innan industrialiseringen är det sannolikt inte längre möjligt att stoppa den farliga uppvärmningen av jorden. För att hindra att jorden värms upp så att det utgör ett hot bör de globala utsläppen stabiliseras senast före loppet av år 2020.

Förutom att jordklotets medeltemperatur har stigit har även havsvattnets temperatur stigit. Is- och snötäcken har smält på stora områden och världshavets yta har stigit. Man kan även redan i Finland se följderna av klimatförändringen, till exempel i temperaturen och de tilltagande extrema väderfenomenen. Indirekta följder kan under de kommande åren i Finland vara bland annat variationer i priset på importbränsle, ostabil ekonomi och en stor mängd miljöflyktingar.

Miljöbelastningen som förorsakats av människan är stor i Nyland och förändringarna i

markanvändningen sker snabbt. Trafikleder och en allt mer utbredd samhällsstruktur har gjort grönförbindelserna mindre. Den ofta bristfälliga hanteringen av avfallsvattnet i glesbygderna medför en större belastning på vattendragen och grundvattnet. Jordbruket orsakar en stor belastning på vattendragen eftersom åkerområdena är stora och jordmånen är känslig för erosion.

Den nyländska naturens mångfald är stor och den bebyggda miljön har ett högt kulturellt värde. Landskapsplanen har en stor roll i bevarandet av naturens mångfald. I planläggningen på landskapsnivå kommer man att beakta grönstrukturen som helhet. Nylands kust, havsområde och vattendrag bildar en värdefull del av naturen, även ur turismens perspektiv.

Man bör i Nyland ytterligare bli bättre på att klara av förändringar och störningar (resiliens), bland annat med tanke på befolkningstillväxten och klimatförändringen. I Nyland behövs förmåga

att upprätthålla och förnya de funktioner som främjar samhällets återgång till det normala efter störningar som orsakats av oväntade naturfenomen. En enhetlig och tät samhällsstruktur skapar förutsättningar för en fungerande vardag med ett litet behov av energi och övrig infrastruktur samtidigt som den upprätthåller skogens och åkrarnas basproduktion. Detta gör det även möjligt att producera närodlat mat, utveckla den övriga naturhushållningen och bevara naturens mångfald. Kompletterande bygge hotar inte grundvattentillgångarna eller ytvattnen så länge bygget riktas till rätt platser.

3.1. Naturtillgångar och naturens mångfald

I hela Nyland riktas det höga och även motstridiga förväntningar på markanvändningen. Det är en följd av det kraftiga behov av byggande som finns då befolkningen och företagsverksamheten ökar. Man konkurrerar om markarealen för byggande, trafiknät, fritidsbruk och jord- och skogsbruk. I Nyland finns det även livsmiljöer som till följd av det sydliga läget, den varierande jordmånen och den omfattande skärgården är unika för flera olika arter.

Jordbruksområdenas areal har minskat: åkerområden skapar plats för bostads- och arbetsplatser och vägleder samt fritidsbostäder. Skogsbruket är även av betydelse i Nyland. Däremot har skogsägarna på området stort intresse för både skogsbrukets miljöstöd och frivilliga skyddsavtal. Regionens skogar och vattendrag erbjuder ypperliga omständigheter för fritidsbruk.

Det behövs rikligt med stenämnen i Nyland eftersom de lättbebyggda områdena i huvudstadsregionen redan är bebyggda och byggandet nu i allt högre grad sker på områden där jordgrunden är frusen och har dålig bärkraft. Över hälften av det stenmaterial som används i huvudstadsregionen är numera gjort av berg. Att bryta och förädla berg förorsakar betydligt större miljökonsekvenser än grustakt. För att undvika onödig transport av stenmaterial och de problem som slutförvaringen av överlopps material medför, bör man utveckla metoder för jordbygge där man bland annat utnyttjar stabiliseringen av jordämnen.

Ekosystemtjänster är tjänster som naturen erbjuder. De är antingen materiella eller immateriella och nödvändiga för människan. Tryggheten

av ekosystemtjänsterna är viktigt för människans välbefinnande. Naturens mångfald står till stor del bakom den nytta som människan får av ekosystemtjänsterna. Ekosystemtjänsterna utgör en viktig synvinkel i planläggningen på landskapsnivå.

Åtgärder

1. Jordbrukets belastning på jordmånen, yt- och grundvattnen samt luften minskas genom att man främjar miljövänliga produktionsmetoder.
2. En mångsidigare användning av skogarna främjas genom att man med hjälp av rådgivning stöder parallellt utnyttjandet av olika metoder för skogsanvändning (såsom träproduktion, friluftsbruk och jakt).
3. Man främjar hållbar stenämneshantering och materialåtervinning.
4. Spridningen av främmande arter begränsas i Nyland.
5. Man tar hand om naturens mångfald och utbudet av ekosystemtjänster för att förstärka den positiva inverkan som miljön har.
6. Åtgärderna för den av statsrådet godkända strategin i anslutning till fiskvägarna förverkligas.

3.2. Vattentillgångarnas och Östersjöns tillstånd ska förbättras

Tillståndet i de nyländska vattendragen är avsevärt mycket sämre än på övriga orter i landet. Beträffande det ekologiska tillståndet är det i synnerhet åarna och Finska vikens kustvatten som mår sämst. Även grundvattenområden där tillståndet är dåligt finns mera av i Nyland än i övriga Finland.

Den huvudsakliga orsaken till ytvattnets försvagade tillstånd i Nyland är den stora näringsämnesbelastningen som området utsätts för. Största delen av belastningen härstammar från jordbruket och åkrarna. Man bör även utreda vilka konsekvenser avfallsslammet som använts vid grönbyggande har på belastningen av vattendragen. Näringsämnesbelastningen övergöder vattendragen och bidrar till att alger bättre kan gro

och växa. Algerna orsakar i sin tur syrebrist och belastning i träsk och kustvatten. Åtgärderna för att minska belastningen på vattendragen i Nyland är av betydelse för hela Finland, men i synnerhet för att förbättra tillståndet i våra kustvatten.

Det ekologiska tillståndet i de nyländska grundvattnen försvagas även av bygget i anslutning till vattendragen, som har pågått i årtionden. I Nyland finns det väldigt få åar och bäckar som har fått stå orörda och de flesta åarna som rinner ut i Finska viken har dämats upp. Uppdämning, röjning, muddring och övrig byggverksamhet hotar de utrotningshotade fiskstammar och övriga arter som fortfarande finns kvar.

De nyländska grundvattenområdena är synnerligen sårbara eftersom en stor del av centrumområdena och tätorterna utanför huvudstadsregionen är belägna på grundvattenområden. På områden med grundvatten finns flera betydelsefulla industri- och arbetsplatskoncentrationer samt växande tätorter och trafikleder. Tillståndet i grundvattenförekomster får inte bli så dåligt att vattnet inte duger till vattenförsörjning. Placerar man kompletterande byggen och ny verksamhet på grundvattenområden bör det göras med eftertanke. Man bör även spara på jordarealen. Beslut om markanvändning ska basera sig på tillräcklig information om grundvattenområdets struktur och egenskaper så att man även i fortsättningen kan trygga tillgången på rent vatten.

Antalet översvämningar kommer att förändras som en följd av klimatförändringen. För närvarande förekommer översvämningar främst på våren men till följd av häftiga regn kommer översvämningarna att bli fler på sommaren och likaså på vintern då snön snabbt smälter bort. Det här medför en ytterligare ökning av näringsämnen som rinner från åkrarna ner i vattendragen. På tätbyggda områden kan dessa väderfenomen även orsaka översvämningar av dagvatten och således skadliga konsekvenser på grundvattnets kvalitet. För att detta ska förebyggas bör dagvattenhanteringen förverkligas omsorgsfullt.

Mål

Vattnens tillstånd är bra.

Åtgärder

1. De åtgärder som presenterats i genomförandeprogrammet för vattenvård samt i havsvårdsplanen ska förverkligas.
2. Man bör införskaffa mer detaljerad information om grundvattnens tillstånd och struktur.
3. För att förbättra tillståndet i Östersjön stöds projekt i enlighet med HELCOM:s verksamhetsprogram.
4. I planeringen av markanvändningen, inom byggbranschen och jord- och skogsbruket förbereder man sig för översvämningar.

3.3. Miljösmarta levnadsvanor

Det finns svåra utmaningar i anknytning till miljön och de väntar på lösningar. Man kan sträva efter att till exempel genom regleringar, beskattning och avtal avvärja miljöhot som hindrar välmågan. Det är ändå konstaterat att den mest effektiva metoden är kraften som finns hos medborgarna, aktörerna och efterfrågan. De styr även beslutsfattare, företagare, myndigheter och allehanda verksamhet till att ta mer miljöansvar. Miljömedvetenhet är utgångspunkten, vilken bidrar till levnadsvanor och val som tar ansvar för miljön.

Genom att främja miljömedvetenheten vill man parallellt sträva efter att få till stånd miljöansvarfull verksamhet som är i enlighet med en hållbar utveckling. Det gäller samtliga åldersgrupper. Attitydförändringar är i en nyckelposition eftersom man inte ens genom framgångsrik planering av markanvändningen och trafiken kan nå resultat om invånarna inte tar vara på nya möjligheter som omger dem (t.ex. ekologiska boendeformer). Satsningarna på förnybara energikällor och nya former av energisystem är onödiga om inte invånarna är medvetna om fördelarna med dem och godkänner dem. I Finlands regeringsprogram har fastslagits ett mål med syfte att göra finländarna till världens mest miljömedvetna folk.

Mål

Nylänningarna är miljömedvetna kloka aktörer och konsumenter.

Åtgärder

1. Man främjar de nyländska miljöfostrarna genom att stöda dem i deras arbete och ge dem synlighet.
2. Rådgivningen och handledningen i anslutning till energi- och miljöärenden samt avfallsvatten främjas.
3. Projektet ”Hållbara levnadsvanor på olika områden i regionen” förverkligas.
4. Boendet i fritidsbostäder och andrahandsbostäder ska utvecklas i en hållbar riktning.

3.4. Ett kolneutralt Nyland

EU:s mål är att avsevärt minska på utsläppen av växthusgaser som inverkar på klimatets uppvärmning. Fram till år 2050 ska växthusgasutsläppen ha minskat med 80–95 % i förhållande till nivån år 1990. Finland har bundit sig till EU:s mål. I regeringsprogrammet och den nationella energi- och klimatstrategin är målet att samhället år 2050 ska vara kolneutralt. Åtgärderna måste påbörjas direkt och man måste fastställa delmål samt stöda lokala åtgärder.

För Finland innebär kolneutralitet en särskild möjlighet och styrka: alla fossila bränslen är importvara. Samma styrkor och resurser finns även i Nyland. För att kunna lösgöra sig från fossila bränslen behövs en helhetsomfattande förändring i energisystemet, närenergien måste bli mer utspridd, användningen av förnybara energikällor bör öka avsevärt, konsumenterna bör anpassa sin energiförbrukning och energieffektiviteten måste betonas.

För att kunna skapa ett kolneutralt, hållbart och konkurrenskraftigt samhälle är det viktigt

att utveckla den byggda miljön, eftersom största delen av energin som förbrukas i Finland går till den byggda miljön. Utvecklandet av den byggda miljön innebär att man bör utveckla samhällsstrukturen, nya och gamla byggnader, trafiksystemet, infrastrukturen och energilösningarna. Reparationsbygge är viktigt för att samhället ska kunna bli kolneutralt.

I Nylands ska planläggningen på landskapsnivå grunda sig på principer som gör samhället mer enhetligt. Viktigt vid planeringen av markanvändningen är energieffektivitet och minskade utsläpp. Markanvändningen, trafiken och servicen ska samordnas bättre än tidigare.

Mål

Nyland är kolneutralt år 2050.

Åtgärder

1. En vägkarta för ett kolneutralt Nyland 2050 ska utarbetas.
2. Närenergi och förnybara energiformer ska göras lockande och lättillgängliga för nylänningarna.
3. De tekniska, ekonomiska och miljömässiga förutsättningarna för produktionen av förnybar energi i Nyland ska utredas.
4. Samhällstrukturen utvecklas genom att man planerar boende, tjänster och arbetsplatser så att de till en del överlappar varandra. Vid planeringen av markanvändningen tas kolsvalgen i beaktande och beräkningar och energiutredningar utnyttjas.
5. Man utvecklar utvärderingsmetoder, förebyggande arbete och olyckor i anslutning till miljörisiker.

HUR FINANSIERINGSKÄLLORNA UTNYTTJAS I GENOMFÖRANDET

Vid sidan av strukturfondsprogrammet för Fastlandsfinland, olika Interregprogram och ENI-programmet kommer man att i finansieringen av utvecklingsåtgärder och -projekt i mån av möjlighet utnyttja EU:s separata program, såsom Horizon 2020, COSME och Life+. Verksamhet som finansieras av Landsbygds- samt Havs- och

fiskerifonden har inkluderats i programmet. Nationella tillgångar, såsom utvecklingsfinansiering som beviljas via Tekes och ELY-centralen i Nyland utnyttjas i genomförandet av programmet. Även landskapets utvecklingspengar, som Nylands förbund beviljar, ska på ett nytt sätt tas med i utvecklingsprojekten.

Bild 3. Indikativ användning av olika finansieringskällor vid genomförandet av Nylandsprogrammet.

		Strukturfondsprogrammet för Fastlandsfinland	CB Interreg V A	Östersjöprogrammet	Interreg V C	ENI	Landsbygdsfonden Leader	Havs- och fiskerifonden	Tekes, Finansieringsprogram som Fiksu kaupunki, Liideri, BiolT, Filtiksestä fyrkkaa, Green Growth, Huippuostajat	Kommuner	ELY-centralen	Horizon 2020 Samhälleliga utmaningar	COSME	Life	Kreativt Europa
TILLVÄXTMÖJLIGHETER	Utvecklingsmiljöer och smarta tjänster														
	Förnybar företagsverksamhet														
	Miljöaffärsverksamhet (Cleantech)														
	Urban matförsörjning														
	Tillväxt från öst														
EN FUNGERANDE VARDAG	Smart och smidig rörlighet														
	Trivsamt boende och en attraktiv levnadsmiljö														
	Bra arbete														
	Invandring och integration														
	Lokal förankring, närdemokrati och delaktighet														
HÅLLBAR NATURHÅLLNING	Naturen och naturresurserna														
	Vattentillgångarna och Östersjön														
	Klimatsmarta levnadsvanor														
	Ett kolneutralt Nyland														

SAMMANFATTNING AV MILJÖBESKRIVNINGEN

De viktigaste positiva samkonsekvenserna som gäller Nylandsprogrammet gäller ekonomi, människor och bekämpning av klimatförändringen. Konsekvenserna på naturförhållanden och -tillgångar, regionstruktur och miljö samt trafik är likaså mestadels positiva.

Programmets strategiska val påverkar även samsättningen, hälsan och levnadsförhållandena på ett positivt sätt. Programmet stöder möjligheterna att såväl utveckla landskapets konkurrenskraft, ekonomiska utveckling, attraktivitet som företagsverksamhet. Motstridigheter som ansluter sig till den regionala jämlikheten uppstår då man antar att en del av programmets åtgärder enbart riktar sig till en viss del av landskapet.

Nylands strategiska mål är att vara ett kolneutralt landskap 2050. Med tanke på verkställandet av strategin har Nylandsprogrammet i huvudsak positiva följder. Speciellt goda effekter ger synbarligen åtgärderna för Cleantech och Ett kolneutralt Nyland. De mest betydelsefulla effekterna, både i negativ och positiv bemärkelse, berör energiförbrukningen. Å ena sidan främjas förnybara energiformer, men å andra sidan ökar den ekonomiska tillväxten behovet av energi. När det gäller energiförbrukningen och förnybara energikällor

är bedömningen att slutresultatet är positivt med tanke på arbetet med att stävja klimatförändringen.

Åtgärderna för att förbättra förutsättningarna för miljöaffärsverksamhet hjälper även till att uppnå miljömålen på programområdena. Programmets strategiska val som gäller skyddet och bruket av yt- och grundvatten är viktiga då man eftersträvar en god status för vattendrag, grundvatten och Östersjön. Programmets mål och åtgärder som gäller naturens mångfald tryggar kvaliteten på livsmiljön, möjligheterna för naturens rekreationsbruk och övriga ekosystemtjänster. Programmet innehåller inga egentliga naturskyddsåtgärder.

Programmets centrala mål är Ett kolneutralt Nyland och förutom de åtgärder som direkt fokuserar på detta mål presenterar programmet målet att utarbeta ett konkretiserande åtgärdsprogram, en så kallad roadmap. Nylandsprogrammet binder bättre än det förra landskapsprogrammet samman planeringen och planläggningen på landskapsnivå. De strategiska valen styr lösningarna för samhällsstruktur och trafik. Man har bl.a. lyft fram en grönstrategi för landskapet. Genom miljösmarta levnadsvärden är det möjligt att påverka även de riksomfattande mål som inte ingår i programmet.

KONSEKVENSBEDÖMNINGSMATRIS

	KONSEKVENSER	PÅ MÄNNISKORNA	PÅ EKONOMIN	PÅ NATUREN OCH NATURTILLGÅNGARNA	PÅ REGIONSTRUKTUREN OCH MILJÖN	PÅ TRAFIKEN	PÅ AVVÄRJAN-DET AV KLIMAT-FÖRÄNDRINGEN
	+ + + väldigt positiva konsekvenser + + positiva konsekvenser + i huvudsak positiva konsekvenser + / - motstridiga konsekvenser - i huvudsak negativa konsekvenser - - negativa konsekvenser O inga konsekvenser	Hälsa och välbefinnande Levnadsförhållanden och rekreation Utbildning och kompetens Syssestättning Trygghet Trivsel Likvärdighet och jämlikhet Delaktighet och växelverkan Miljömedvetenhet och -fostran Integration	Landskapets ekonomiska utveckling Landskapets konkurrenskraft Landskapets dragningskraft Kommunernas ekonomi Förståelse för lokal nivå Möjligheter att utveckla företagsverksamheten Jordmånen	Naturens mångfald Förnybara naturtillgångar Icke-förnybara naturtillgångar Växlighet och organismer Garanti för försörjning Hållbar användning av naturtillgångarna	Enhetlig samhällstruktur Bebyggd miljö Ekologiska nätverk Landskapet, stadsbild, kulturmiljöer Friluftsområden, stadsmiljön	Kollektivtrafik Trafiknät Trafiknärets smidighet Färds till fots och med cykel	Energiförbrukningen Andelen förnybar energi Material effektivitet Anpassning av klimatiförändringen
Tillväxt-möjligheter	Utvecklingsåtgärder	Öppna utvecklingsmiljöer och smarta tjänster Förnybart företagssamhälle Miljöaffärsverksamhet - Cleantech Urban matförsörjning Tillväxt från öst	Smart och smidig rörlighet Trivsamt boende Bra arbete Invandring och integration Lokal förankring, när demokrati och de ungas delaktighet	Naturtillgångar och naturens mångfald Vattentillgångarna och Östersjön Miljösmart levnadsvaner Ett kol neutralt Nyland			
En fungerande vardag							
Hållbar naturhållning							
HELVETSBEDÖMMNING							

BILAGA 1. UTGÅNGSPUNKTERNA FÖR UTVECKLING

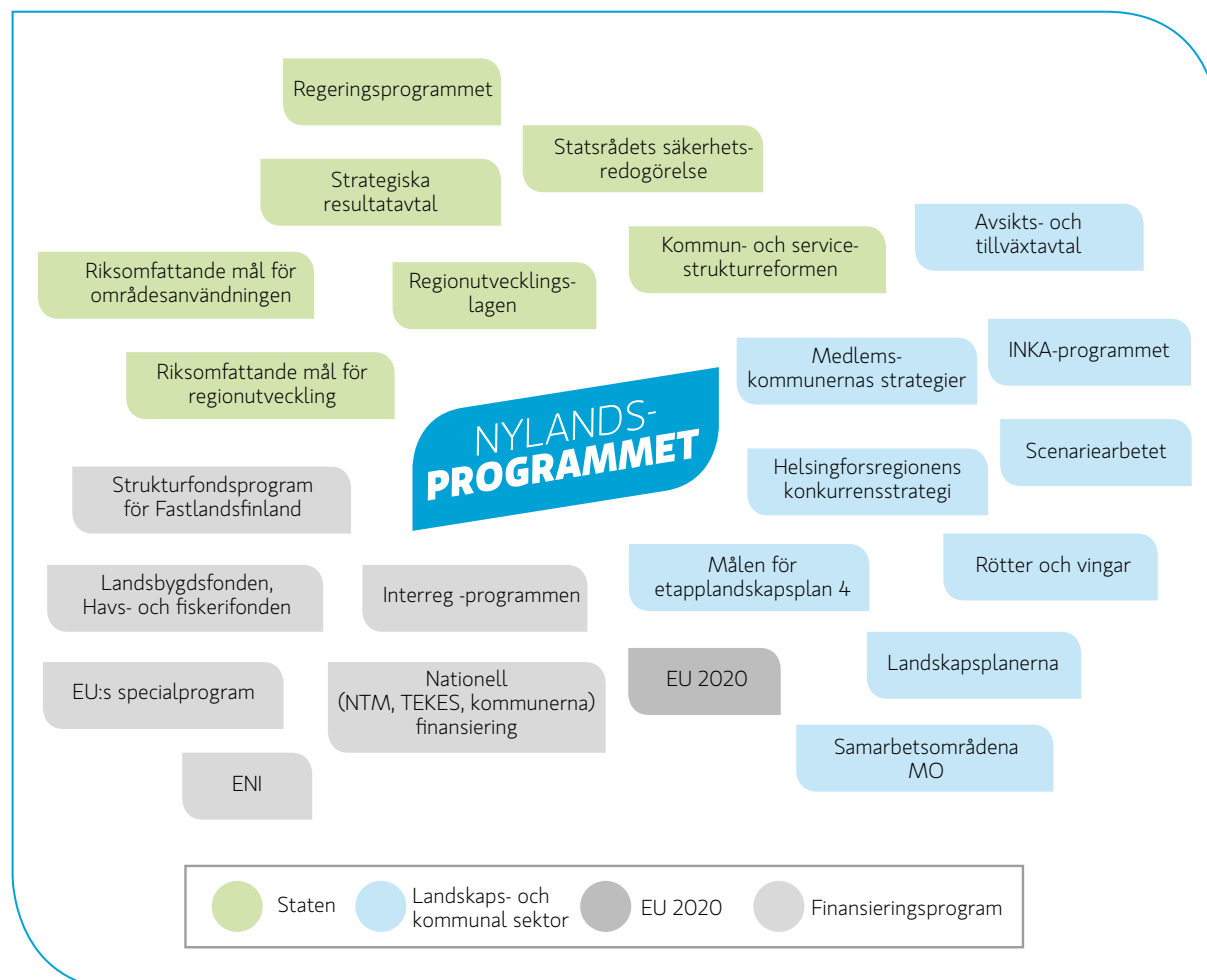
Många olika synvinklar har använts för att närma sig Nylandsprogrammets strategiska mål. Målet för Nylandsprogrammet är att förena strategier och planer för olika aktörer samt finna de för landskapets del viktigaste utvecklings-synpunkterna.

Målen för EU:s tillväxtstrategi 2020 utgör utgångspunkten för Nylandsprogrammet. Enligt tillväxtstrategin eftersträvar EU en allt smartare tillväxt (effektivare investeringar i utbildning, forskning och innovativa åtgärder), en hållbarare

tillväxt (övergång till en ekonomi med låg kolhalt och att stärka den industriella konkurrenskraften) och en tillväxt som omfattar mera deltagande (starka insatser för att skapa arbetsplatser och minska fattigdomen).

Från statens sida styrs det regionala utvecklingsarbetet speciellt av de riksomfattande användnings- och utvecklingsmålen samt av regionutvecklingslagen som är under förnyelse. Även de utvecklingsmål som man satt på regionförvaltningen har beaktats i utarbetandet av

Bild 4. Program- och strategiram för Nylands utveckling

Nylandsprogrammet.

Speciell fokus ligger på strategier, program och avtal på landskaps- och kommunnivå. Medlemskommunernas strategier samt metropolområdets konkurrensstrategi (Livskraftig metropol) liksom interna tillväxtavtal mellan stat och kommuner ingår i Nylandsprogrammets tematik och innehåll.

EU:s finansieringsprogram och nationella finansieringinstrument utnyttjas bättre än tidigare i Nylandsprogrammet. Bruket av dem styrs helhetsmässigt för att genomföra programmens gemensamma mål.

Trianglar för tillväxt och samarbete

Nylands styrka ligger i dess val: fokus ligger på det väsentliga. Nyland är en stark aktör i Finland, men i en global verksamhetsmiljö kan landskapet vara starkt enbart om valen som gäller tillväxt och utveckling är de riktiga. En realistisk förståelse för landskapets verksamhetsmiljö ger det bästa resultatet.

Framtidstriangeln utgörs av Tallinn, Helsingfors och S:t Petersburg. Nylands och hela Finlands tillväxt begränsas av våra små interna marknader. Därför är det skäl att vi med våra egna åtgärder utvidgar våra hemmamarknader att täcka hela Finska vikens område. Redan nu fungerar Nyland och Tallins området som rätt enhetliga pendlings- och handelsområden. Utmaningen för de närmaste åren är att utvidga den här tvillingstaden till en trillingstad så att S:t Petersburg och S:t Petersburgsområdet allt närmare ansluter sig till den här triangeln. Det här förutsätter tätare samarbete och en större satsning på infrastrukturen till S:t Petersburg och S:t Petersburgsområdet. Genom att utveckla framtidstriangeln blir vårt landskap attraktivare. Det gäller också hela Finland – även globalt.

Spetsstriangeln utgörs av utvecklingsprojekten i Nylands tre stora städer Helsingfors, Esbo och Vanda. Helsingfors bygger ut utvecklings- och innovationscentrum i Mejlans, Vik och Böle. Esbo har som ambitiöst mål de närmaste årens investeringar på det så kallade T3-området, som kommer att utgöra kärnområdet för en även globalt

betydelsefull teknologiutveckling och innovationsverksamhet. Vandas framtida styrka baserar sig på att utveckla flygfältsområdet, att utveckla Aviapolis som ett centrum för logistik, arbetsplatser och boendet. Spetsstriangeln fungerar som ett lokomotiv för den ekonomiska och funktionella utvecklingen i Nyland, och som är föremål för de klart största investeringarna. Livsbetingelsen för utvecklingen på vårt område är att de stora lösningarna som riktar sig till spetsstriangeln såsom Ringbanan, Centrumslingan och Västmetron kan utnyttjas till fullo.

Tillväxttriangeln utgörs av de östliga, mellersta och västliga delarna av Nyland. Varje del av tillväxttriangeln har sina egna styrkor, som de kan använda sig av för att utnyttja tillväxten inom huvudstadsregionen. Styrkorna i östra Nyland är energisektorn, turismen samt utnyttjandet av närheten till Ryssland. Styrkorna i mellersta Nyland finns i en trevlig bostadsmiljö, i logistiken samt i verksamheten hos små- och medelstora företag. Styrkan i västra Nyland är effektiva godstrafikförbindelser till de europeiska länderna. Med tanke på deras utveckling är det viktigt att de funktionellt sett kopplas ihop med funktionerna inom spetsstriangeln. Den nordliga tillväxtkorridoren kombinerar öst och väst med varandra och även med spetsstriangeln. Korridoren går igenom hela vårt landskap och följer ruten S:t Petersburg, Helsingfors, Åbo och slutligen Stockholm. Att utveckla den här tillväxtkorridoren är kanhända den största utmaningen i vårt landskap. Tillväxten av utvecklingskorridoren Helsingfors-Tavastehus-Tammerfors stöder utvecklingen av mellersta Nyland.

Utvecklingstriangeln utgörs av Helsingfors, Tavastehus och Lahtis. Den beskriver ett omfattande metropollandskap och dynamiken i hela metropoltänkandet. Att röra sig åt olika håll mellan triangelspetsarna kommer att bli lättare. Vid behov kan grannlandskapen ta emot tillväxttryck, vare sig det gäller människor, arbetsplatser eller boendet. Med tanke på framtiden är det även viktigt för Nyland att utvecklingstriangeln är funktionellt enhetlig och att den vid behov även klarar av gemensamma beslut.

Landskapsplanerna

Med landskapsplanen påverkar man den egna miljön

Planläggningen på landskapsnivå för landskapsöversiktens mål till kartan, till den fysiska miljön och planläggningen. Med planläggningen styrs grundläggande aspekter som ansluter sig till tillväxt, en välfungerande vardag och en hållbar naturhushållning: hur bostäder, arbetsplatser och tjänster utplaceras, hur trafiken fungerar, hur grönområden och kulturmiljöer utplaceras.

Landskapsplanen är en allmän plan som omfattar hela landskapets område.

Nyland har flera gällande landskapsplaner, som tillsammans styr markanvändningen och den kommunala planläggningen. Å ena sidan ger de landskapsöversiktsteman som blir områdesreserveringar och å andra sidan kan man via landskapsprogrammet och dess genomförandeplan stöda planlösningar, såsom genomförandet av trafikförbindelser.

Bild 5. De gällande landskapsplanerna för hela Nyland.

Ett Nyland med en stark kärna och mångsidiga centrumområden

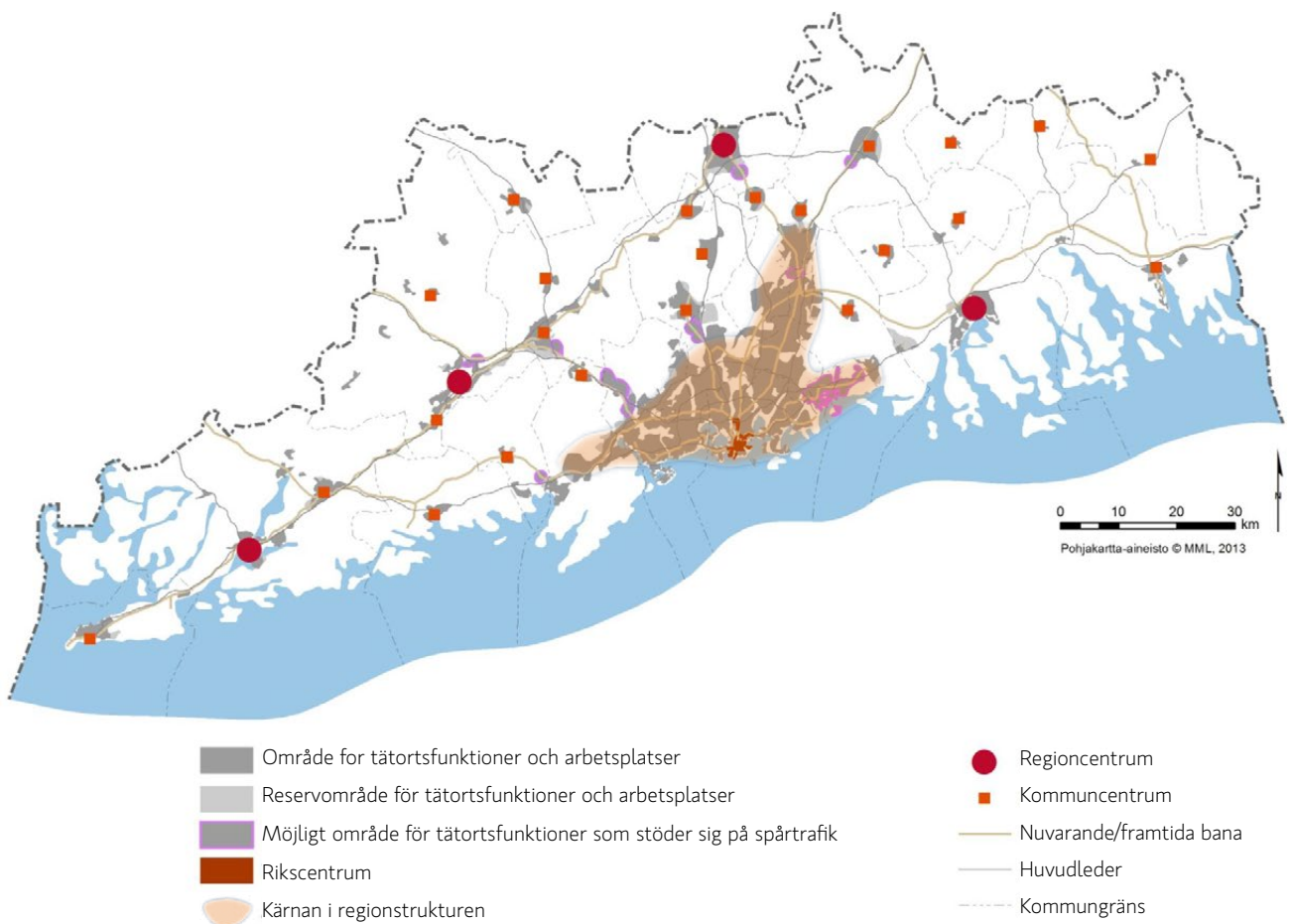
Etapplandskapsplanen 2 för Nyland främjar den nyländska välmågan och livskraften inom landskapet. Målet är en enhetlig områdes- och samhällsstruktur och att stärka metropolområdets konkurrenskraft. Landskapets nätverksmässiga struktur stärks genom att anvisa sådana tätortsområden som skall förtätas till centrum och till knutpunkterna för goda kollektivtrafikförbindelser, samt genom att stärka förbindelserna för den tvärsående kollektivtrafiken.

Behovet att sköta sina ärenden i rikscentrum kan minskas genom att utveckla tätortsområden till mångsidiga centrum för boende, arbetsplatser

och tjänster. Detta leder i sin tur till kortare resor och främjar tillgången på tjänster genom kollektivtrafik, genom att gå och cykla.

Kärnan för områdesstrukturen är en stark huvudstadsregion samt till de tätt sammanslutna tillväxtzonerna kring huvudbanan, ringbanan och ett metronätverk som är i utvidgning och följer kustlinjen. På lång sikt förbereder man sig på en ytterligare utveckling av spårförbindelserna. Metropolens områdes- och tjänstestruktur balanseras av regionernas centrum och starka kommuncentrum, som bl.a. styr utplaceringen av handeln. Strävan är att med gällande detaljplaner styra den byggnadsverksamhet som sker utanför tätorter till byar.

Bild 6. Den i etapplandskapsplanen fastställda målinriktade regionstrukturen för Nyland.

Nya teman för planläggningen på landskapsnivå

Följande omgång för etapplandskapsplan 4 inleds som bäst. Målet är att komplettera tätortsstrukturen, handelsnät och trafikförbindelserna hos de föregående landskapsplanerna. Innehållet påverkas förutom av Nylandsprogrammet även av:

- Respons från föregående omgångar.
- Kommunala ställningstaganden.
- Framtidsgranskningens resultat.
- Teman som nämnts i de fastställande beslut som fattats om tidigare landskapsplaner.
- Strategier och material för kommuner, ministerier och övriga viktiga intressegrupper.

Den nya landskapsplanen utarbetas och godkänns under fullmäktigeperioden 2013–2016.

Huvudmålet för den nya planen som är under arbete är att stärka den hållbara konkurrenskraften och välmågan. Resultaten från de tidigare planronderna kompletteras genom att betrakta grönstrukturen som en helhet, genom att begrunda fritidsservicen och boendet, genom att kartlägga kulturmiljöer, genom att stärka näring-

arnas verksamhetsbetingelser samt genom att förbättra de logistiska förbindelserna och genom att utreda bruket av vindkraft i vårt landskap. En del av dessa frågor har inte tidigare behandlats på landskapsnivå. Det finns uppdateringsbehov som ansluter sig till vissa av dessa teman. De förutsätter en behandling inom landskapsplaneprocessen.

Med hjälp av en ny landskapsplanerond söker vi svar på frågan hur vi med hjälp av landskapsplanen kan påverka placeringen av företag och utvecklingen av innovativa miljöer. Det är även viktigt att på landskapsnivå diskutera hurudant logistiskt nät som bäst betjänar det nyländska näringslivet i framtiden. I planarbetet bör grönätverket uppdateras och likaså dess påverkan på invånarnas välmåga och landskapets konkurrenskraft.

Planarbetets teman har en klar förbindelse till de strategiska målen för Nylandsprogrammet. Via den nya planen kan de här målen ritas ut på landskapskartan. På så sätt kan man styra den kommunala planläggningen på basis av våra gemensamma mål och sålunda även hjälpa till med att de genomförs i vår fysiska miljö.

Strategierna för Nylands kommuner

Alla 26 nyländska kommuner har under senaste fullmäktigeperiod godkänt en strategi, antingen i samband med budgetförslaget eller som ett separat dokument. Kommunerna har även utarbetat regionalt gemensamma strategier eller program. En uppdatering av huvudstadsregionens vision och strategi från 2009 har utgjort grunden för de gemensamma åtgärderna för metropolregionens kärna. De färskaste strategierna omfattar strategin för konkurrenskraften hos de 14 kommunerna i Helsingfors metropolområde samt förslaget till tillväxtavtal, metropolområdets och KUUMA-kommunernas avsiktsprotokoll till programmet "Innovativa städer" samt närings- och livskraftsprogrammet för västra Nyland

Ifall kommunernas befolkningsmål uppnås och befolkningsreserveringarna håller streck, ökar Nylands befolkning med 470 000 nya invånare fram till 2035, vilket är ca 150 000 invånare mer än vad den senaste trendprognosen av Statistikcentralen anger.

Även om Nylands mångsidiga kommunstruktur även ses som mångsidiga strategier, stiger för hela landskapet gemensamma utvecklingslinjer fram ur kommunernas och regionernas målsättningar. Dessa är klart sammankopplade med EU 2020 strategiska mål om en deltagande, smart och hållbar tillväxt samt med flaggskeppsprojekten,

**"ALLA KOMMUNER
BETONAR SAMARBETETS
BETYDELSE. HELA REGIONENS
FRAMGÅNG SES SOM EN
FÖRUTSÄTTNING FÖR ATT EN
ENSKILD KOMMUN KAN VARA
FRAMGÅNGSRIK."**

vilka ger goda möjligheter till finansiering för utvecklingsprojekt.

Kommunerna vill skapa en experimenterande och tolerant atmosfär, där det är lätt att testa nya lösningar som ökar välfärden och att utveckla framgångsrik företagsverksamhet av dessa. Energi- och materialeffektiviteten samt miljöfaktorer upplevs i dagens läge som faktorer som ger möjligheter till att bygga upp framgång och inte längre ärenden som enbart begränsar näringsverksamhet. Stävjandet av klimatförändringen och anpassningen till den är ett viktigt mål i alla kommuners verksamhet.

Oberoende av kommunstorleken är det viktigt att förbättra tillgången och smidigheten genom att förenhetliga samhällsstrukturen och med service som utvecklas i samråd med förbrukarna. Målet är en lättillgänglig helhet, där styrkan ligger i att ärenden löper smidigt och flexibelt.

Bild 7. Planerings- och programmatris för EU och Nylands kommuner.

Kommunerna	Metropolområdets konkurrensstrategi	Förslag till tillväxtavtal och INKA	EU:s flaggskeppsprojekt	EU 2020
VÄLFÄRD OCH TJÄNSTER SAMT DELAKTIGHET OCH SAMHÖRIGHET	Välfärd och tolerans	En välmående människa Intellectuella tjänster	Program för ny tillväxt och sysselsättning Europeiskt forum för bekämpning av fattigdom	Deltagande tillväxt
TILLVÄXT OCH ATTRAKTIVITET	Tillgänglighet och smidighet samt försök	Tilläggsvärde och affärsverksamhet via skapande verksamhet Teknologiska lösningar och tjänster	Europas digitalstrategi Innovation Union Unga i rörelse	Intelligent tillväxt
SAMHÄLLSSTRUKTUR OCH MILJÖ	Hållbarhet	En klimatsmart metropol	Resursrikt Europa Industripolitiken under den globala perioden	Hållbar tillväxt

En bra levnadskvalitet, uppbyggandet av en trivsamt, trygg och hållbar levnadsmiljö och ett mångsidigt boende stiger mindre överraskande fram som de viktigaste målen för alla kommunerna. Dessutom anses närheten till naturen, förbättringen av sysselsättningen och integreringen av inflyttare som allmänt viktiga faktorer. Främjandet av egna initiativ och en trygg levnadsmiljö som sporrar till ett aktivt, sunt liv med motion steg allt mera fram i kommunernas strategiska mål.

Det finns dock en klar skillnad bland de nyländska kommunerna när det gäller hur man förhåller sig till sin verksamhetsmiljö. De stora kommunerna inom huvudstadsregionen har ett klart internationellt förhållningssätt, kranskommunerna betonar gemensamma framgångar och att de hör till metropolområdet, då igen kommunerna i västra och östra Nyland strävar efter att ordna service och främja näringslivet i samråd med grannkommunerna.

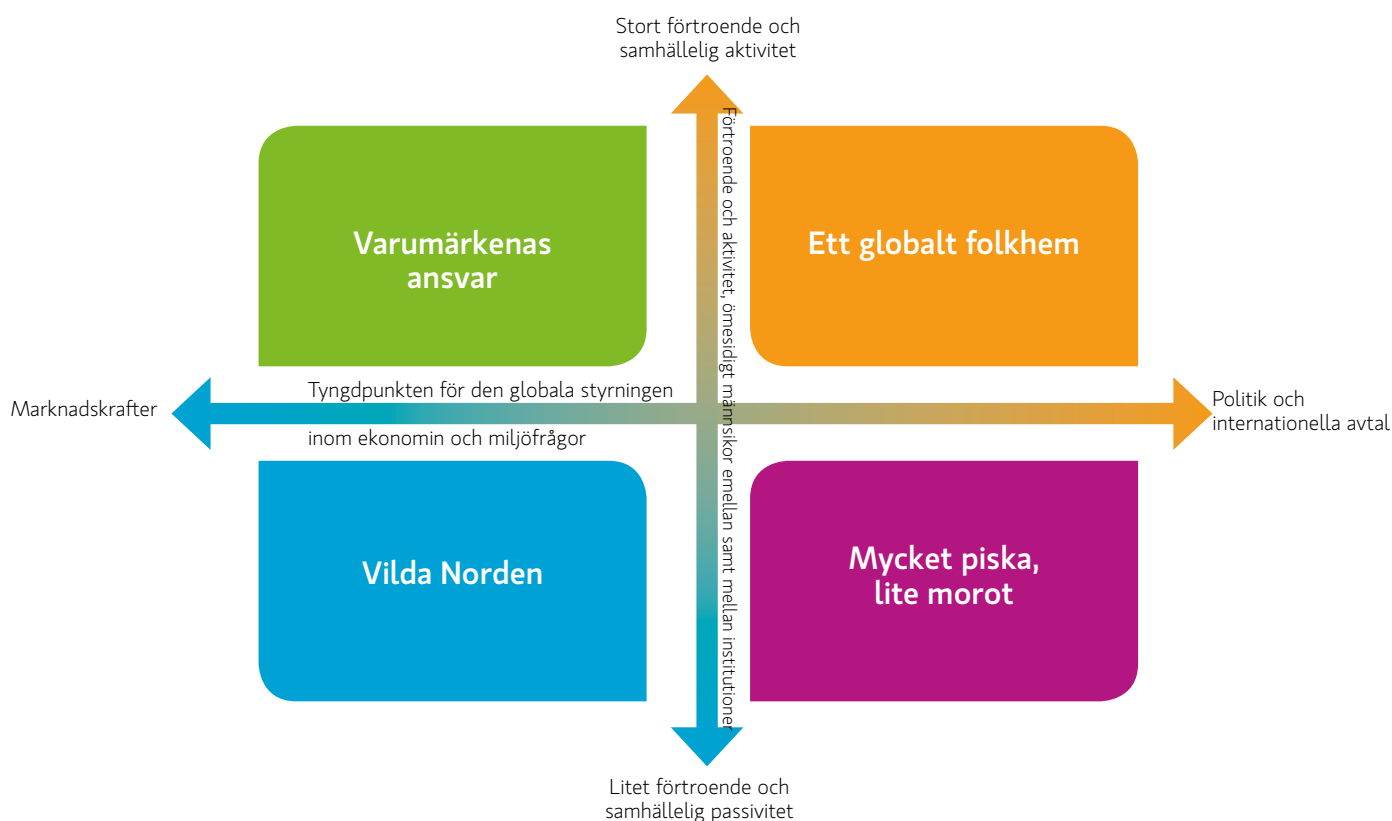
Scenarioarbete och framtidsgranskning

Scenarioarbete

Under år 2012 genomfördes under ledning av ELY-centralen i Nyland scenarioarbetet Nyland 2040. Projektets resultat sammanfördes i fyra scenarier som skildrar en alternativ framtid för Nyland. Under arbetets gång fastställde man även fem faktorer som man bör fästa uppmärksamhet vid oberoende vilken riktning framtiden tar.

Vid definieringen av scenarierna var frågan om samhällets karaktär med de vilda marknaderna en ytterlighet och det politiska avtalssamhället en annan. Frågan om det samhälleliga förtroendet med ringa förtroende och samhällelig passivitet var också en ytterlighet och likasom frågan om djupt förtroende och samhällelig aktivism.

Bild 8. Scenarier för Nyland 2040.

Rötter och vingar

EN FRAMTIDSGRANSKNING FÖR DET STORA METROPOLOMRÅDET

Under scenarioarbetet kände man igen fem för framtiden viktiga, oavhängiga faktorer:

- Att utveckla området utgående från värdenät
- Mera delaktighet bland av invånarna och stärkande av resurser
- Att snabbt och flexibelt utveckla näringslivet
- Att bygga ut ett välfungerande och smidigt samhälle
- Ett bättre miljötillstånd

Framtidsgranskning

I slutet av 2012 utarbetades en framtidsgranskning Rötter och Vingar inom Södra Finlands samarbetsområde och den utfördes i samarbete mellan Tavastland, Päijänne-Tavastland och Nyland. I genomförandet betonades ett omfattande och mångsidigt deltagande av olika landskap och aktörer, crowdsourcing som en viktig arbetsmetod samt samverkan på vardagsspråk på en webbsida som skapades för det här arbetet.

Framtidsgranskningens resultat sammanfattades på följande sätt: Landskapet inom Södra Finlands samarbetsområde väljer gemensamma ledande teman, som styr landskapets planering och utveckling. De gemensamma ledande temana är "Hållbar vardag" och "Internationell konkurrenskraft". I sitt framtidsarbete tar landskapen i

bruk webbplatsen för samverkan och crowdsourcing. Under fullmäktigeperioden 2013-2016 inleder och genomför landskapen 3-5 gemensamma framtidsinriktade och -uppbyggande program eller projekt.

Gemensamma projekt för tre landskap har definierats:

- Ett hållbart utnyttjande av naturatillgångar
- Ett hållbart levnadssätt inom olika regionala zoner
- Välfungerande och intelligenta rese- och transportkedjor
- Affärsverksamhetsprogram för Cleantech-klustret
- Program för Rysslandskompetens och -affärsverksamhet

Utarbetandet av landskapsöversikten är ett bra forum för öppen framtidsdiskussion med alla aktörer inom landskapet. Ett omfattande arbete med intressegrupper och ett deltagande grepp skapar en god grund för ett bra slutresultat. Då olika aktörer aktivt medverkar i beredningen av landskapsöversikten, blir översiktens innehåll bekant och genomförande av gemensamma mål kommer igång på bästa sätt.

Verksamhetsmiljö

Nyland fortsätter växa

I Nyland bor ca en tredjedel av Finlands befolkning, inemot 1,6 miljoner invånare. Den största delen av dem, över en dryg miljon människor, bor inom huvudstadsregionen.

Nylands invånarantal har under de senaste åren vuxit med i genomsnitt 15 000 människor per år. Tillväxten baserar sig huvudsakligen på immigration och naturlig befolkningstillväxt. Immigrationns relativa betydelse har i ständig takt ökat under det här årtusendet. 2011 ökade invånarantalet med 16 700 invånare, och immigrationens andel utgjorde nästan hälften.

Av de nyländska områdena har KUUMA-kommunernas invånarantal vuxit till sig relativt sett mest under de senaste 20 åren. Antalsmässigt

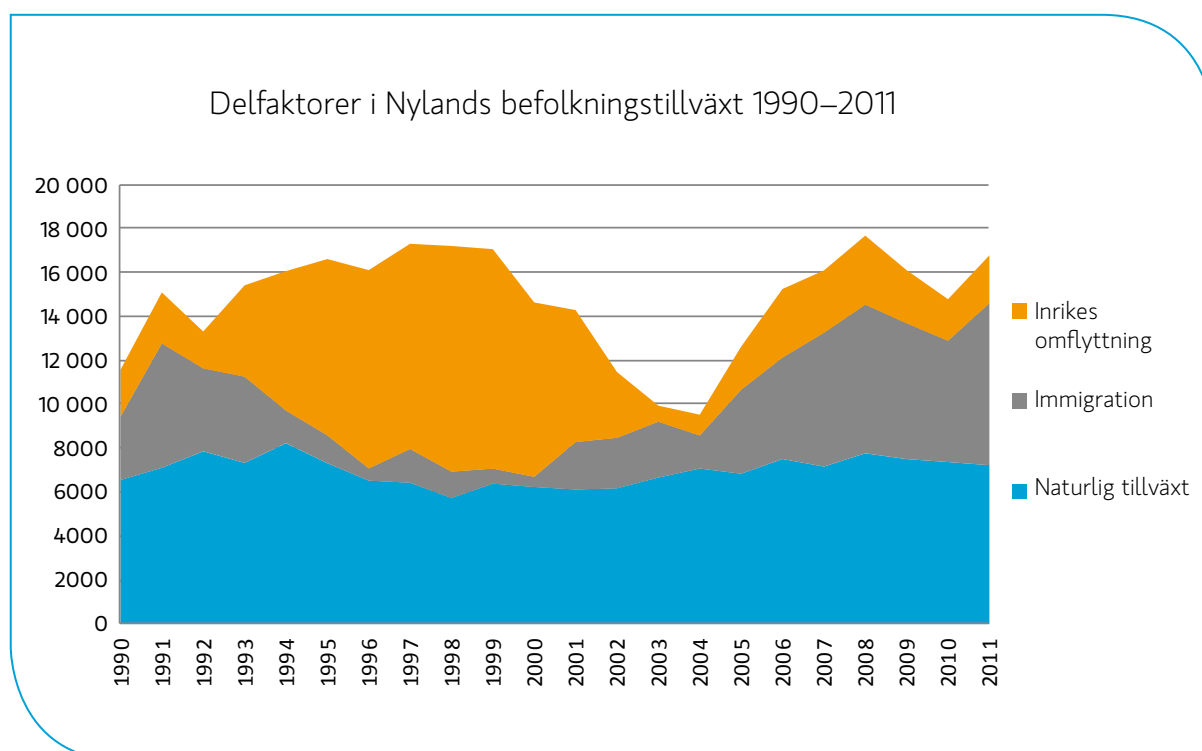
**"METROPOLOMRÅDETS
ANDEL AV FINLANDS
BEFOLKNINGSTILLVÄXT
ÄR 70 %."**

har huvudstadsregionens tillväxt varit den klart största och den har utgjort drygt 70 procent av hela landets befolkningstillväxt.

Typiskt för personer som flyttar till Nyland är att de är unga människor som skaffar sig barn. Flyttningsrörelsen upprätthåller för egen del en för Nyland specifik och naturligt hög befolkningstillväxt.

Utvecklingen förmodas pågå så att ökningen i Nylands invånarantal baserar sig huvudsakligen på immigration och en naturlig befolkningstillväxt. Immigrationns andel av Nylands befolkningstillväxt kommer att förbli låg.

Bild 9. Bidragande faktorer till befolkningstillväxten i Nyland 1990–2011

Tabell 1: Ändring i invånarantalet i Nyland 2012–2035.

OMRÅDE	Statistikcentralens prognos 2012						Kommunernas egen syn	
	31.12.2012	2020	2025	2030	2035	förändring 2012–2035	2035	förändring 2012–2035
Huvudstadsregionen	1 075 014	1 164 214	1 212 941	1 254 691	1 290 201	215 187	1 291 996	216 982
KUUMA-området	308 979	335 202	349 942	362 365	372 541	63 562	478 682	169 703
Helsingforsregionen	1 383 993	1 499 416	1 562 883	1 617 056	1 662 742	278 749	1 770 678	386 685
Lojoregionen	62 805	67 196	69 624	71 684	73 391	10 586	83 515	20 710
Raseborgsregionen	43 634	44 800	45 538	46 181	46 680	3 046	54 803	11 169
Lovisaregionen	18 348	18 380	18 528	18 697	18 827	479	22 591	4 243
Borgåregionen	58 055	60 707	62 421	63 933	65 148	7 093	82 435	24 380
Nyland	1 566 835	1 690 499	1 758 994	1 817 551	1 866 788	299 953	2 014 022	447 187
Genomsnittlig tillväxt/år	17 777	15 277	13 699	11 711	9 847	13 041	19 443	19 443
Årlig tillväxtprocent	1,1	0,9	0,8	0,7	0,5	0,7	1,1	1,1

Källa: Statistikcentralen, Statfin

Ett mångkulturellt Nyland

Nyland är ett tvåspråkigt landskap. Andelen finsk-språkiga uppgår till nästan 83 % och den svensk-språkiga befolkningens andel till 9 %. Det finns i stort sett lika många personer med ett främmande modersmål än svenskspråkiga, d.v.s. nästan 9 % av befolkningen i landskapet.

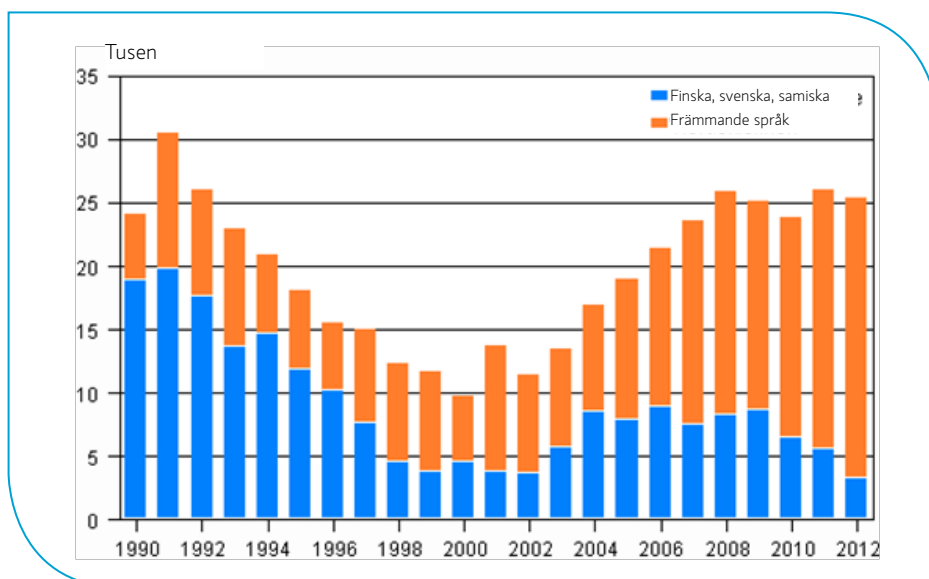
Det talas 141 olika modersmål i Nyland. Ryskan är det vanligaste främmande språket. I ordningsföljden som anger hur allmänt språket är kommer till följande estniska, somaliska och engelska. Av utländska nationaliteter utgör esterna den största gruppen, och den följs av ryssar och somalier.

Andelen personer som talar ett annat modersmål än något av de inhemska språken ökade under

**"REDAN NU GRUNDAR
SIG NÄSTAN 90 % AV
BEFOLKNINGSTILLVÄXTEN I
NYLAND PÅ PERSONER MED ETT
ANNAT MODERSMÅL ÄN NÅGOT
AV DE INHEMSKA SPRÅKEN"**

2012 med 22 122 personer, vilket utgjorde 87 procent av befolkningstillväxten. Antalet personer med finska som modersmål ökade med 3 497 personer, antalet personer som talar svenska minskade med 242 personer och antalet personer som talar samiska ökade med 30 personer.

Bild 10.
Ändring i befolkningen, enligt
modersmål 1990–2012

Tätt och dyrt boende

I Nyland bor man mera trångt än i det övriga Finland. Inom huvudstadsregionen har man mindre boenderymlighet, i östra och västra Nyland mera boendrymlighet och i KUUMA-kommunerna lika mycket boenderymlighet som i landet i genomsnitt.

Bostadsproduktionen i Nyland och speciellt i huvudstadsregionen har redan i många år varit på en alltför låg nivå. Orsakerna till detta är många och även till en del kontroversiella. Åtminstone i Helsingfors har tomtutbudet tidvis varit otillräckligt.

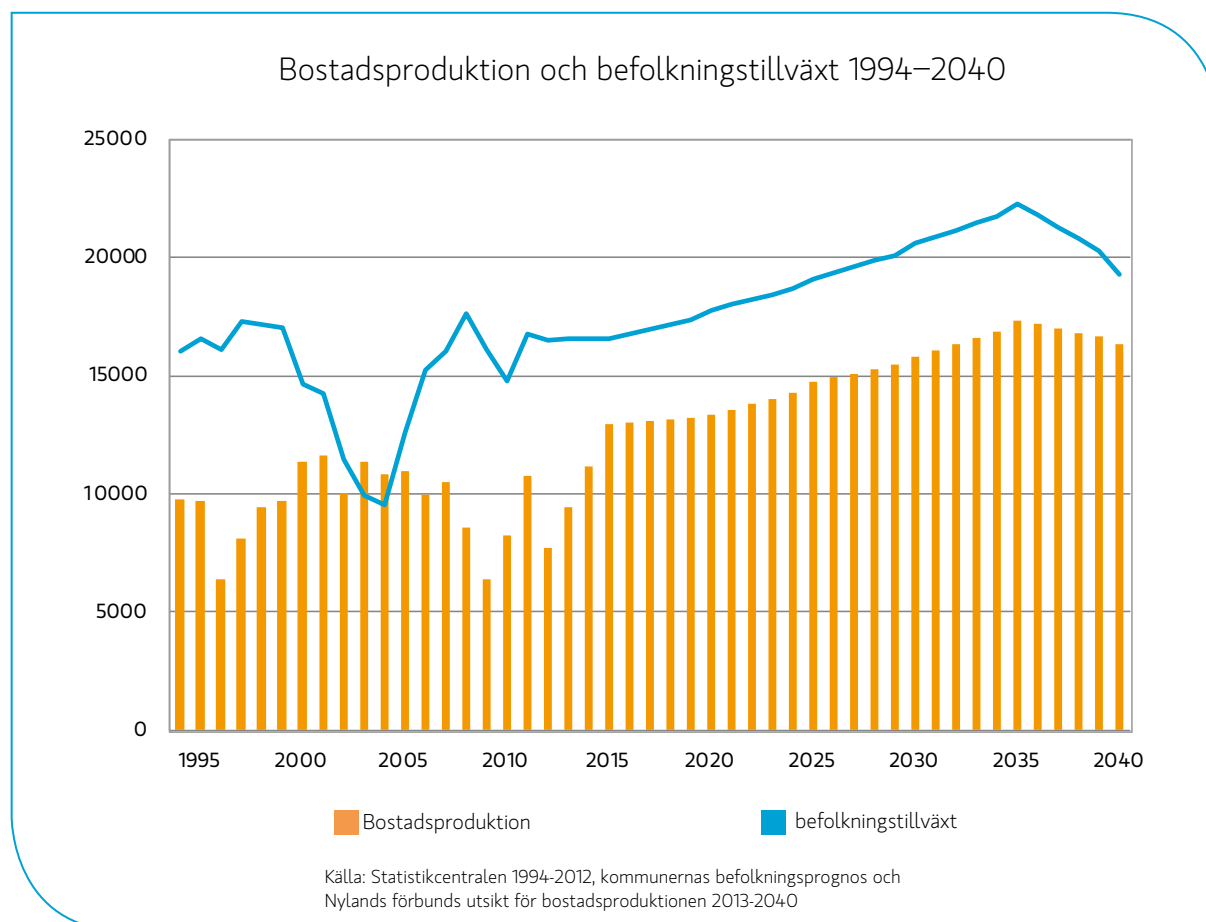
Efter bottennoteringen beträffande bostadsproduktionen år 2009 har produktionen igen ökat, mest i Helsingfors, Esbo och Vanda. Utvecklingen i övriga Nyland har varit långsammare. Bostäderna i Nyland är i genomsnitt dubbelt så dyra i Nyland och i huvudstadsregionen ungefär hälften dyrare än i övriga Finland. Hyrorna för fritt finansierade bostäder i huvudstadsregionen har stigit snabbare än andra ställen och hyresnivån är numera när-

"DET ÄR 70 % DYRARE ATT BO I METROPOLOMRÅDET ÄN I GENOMSNITTSFINLAND."

mare 50 % högre än någon annanstans i Finland. Hyrorna för Arava-bostäder har till och med stigit med mer med måtta än på andra ställen i Finland och är ungefär 15 % högre.

Det finns en stor brist på förmånliga hyresbostäder. Även om det i Nyland finns klart fler understödda bostäder än i hela Finland finns det dubbelt så många bostadssökande som det finns lediga bostäder. Situationen har förvärrats ytterligare under de senaste fem åren. Speciellt dålig är situationen i Helsingfors där det finns ungefär fem sökande mot en ledig bostad. Situationen är sådan här trots att det i Helsingfors finns överlägset flest, cirka 60 % fler, bostäder i relation till invånarna.

Bild 11. Bostadsproduktionen och befolkningstillväxten i Nyland under 1994–2040.

Ett producerande och sysselsättande Nyland

Nylands andel av Finlands bruttonationalprodukt är 39 % vilken är klart högre än landskapets andel av befolkningen. Under 2000-talet har Nylands bnp per invånare varit ca 40 % högre än i hela landet och även klart högre än i de gamla EU-medlemsländerna (EU15). Nylands har en klart högre bnp per invånare och de tållar att den genomsnittliga inkomstnivån här överskrider hela landets nivå. Inkomstnivån varierar stort bland de olika nyländska kommunerna.

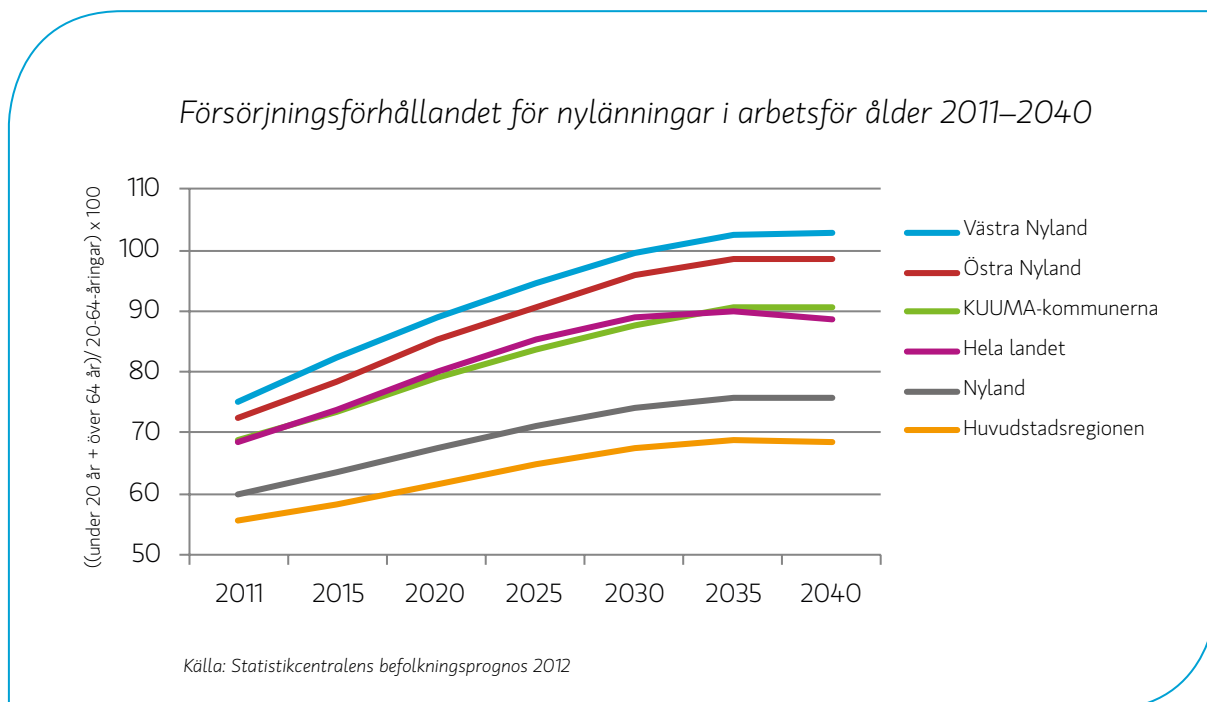
Av hela landets arbetsplatser finns 32 % i Nyland och av dessa är 78 % inom huvudstadsregionen. I december 2012 var sysselsättningsgraden för hela Nyland 7,5 procent. Högst var den i västra Nyland och lägst i KUUMA-kommunerna. Vid sidan av sysselsättningsgraden är den viktigaste mätaren för pendlingen sysselsättningsgraden (=andelen personer i arbete av befolkningen i samma ålder). Nylands högsta sysselsättningsgrad finns i KUUMA-kommunerna. Sysselsättnings-

"NYLANDS BETYDELSE FÖR FINLANDS NATIONALEKONOMI ÄR AVGÖRANDE."

graderna inom huvudstadsregionen samt i östra och västra Nyland ligger på samma nivå i jämförelse med varandra.

Av hela landets arbetsplatser finns 32 % i Nyland och av dessa är 78 % inom huvudstadsregionen. I december 2012 var sysselsättningsgraden för hela Nyland 7,5 procent. Högst var den i västra Nyland och lägst i KUUMA-kommunerna. Vid sidan av sysselsättningsgraden är den viktigaste mätaren för pendlingen sysselsättningsgraden (=andelen personer i arbete av befolkningen i samma ålder). Sysselsättningsgraderna inom huvudstadsregionen samt i östra och västra Nyland ligger på samma nivå i jämförelse med varandra.

Bild 12. Försörjningsförhållandet i Nyland under 2011–2040.

Ett företagsamt och betjänande Nyland

En tredjedel av hela landets företag (ca 100 000) finns i Nyland och nästan alla Finlands största företag finns representerade här. Trots detta utgör andelen företag som sysselsätter färre än tio personer även i Nyland 90 % av alla företag. I de delar av Nyland som ligger utanför huvudstadsregionen finns det relativt sett fler företagare än i hela landet i medeltal.

"NYLAND LEVER AV HANDEL."

Branschstrukturen för de nyländska företagen är regionalt differentierad. Servicesektorn är den största sysselsättaren i hela Nyland, förädlingen är viktig utanför huvudstadsregionen. Östra och västra Nyland är starka industriområden, klart mera industrialiserade än Finland i medeltal. KUUMA-området är lika industrialiserat som Genomsnittsfinland. Av förädlingsindustrigrenarna är byggandet är rätt stor bransch inom KUUMA-området. Gemensamt för KUUMA-området och huvudstadsregionen är partihandels roll som en betydande sysselsättare. Huvudstadsregionen har klart specialiserat sig på information och kommu-

nikation samt på finansierings- och försäkringsverksamhet såsom världens metropoler i regel är.

I Nyland har företagen kunnat sysselsätta i betydande omfattning än i hela landet i genomsnitt sedan recessionen på 1990-talet. Finansieringskrisen 2008 och därpå följande krasch inom realekonomin slog speciellt till det skogsindustri-dominerade västra Nyland. De övriga nyländska områdena klarade sig med klart mindre skador än hela landet. Under de senaste åren har företagens möjligheter att sysselsätta inom Nyland ökat i långsammare takt än i Finland i genomsnitt. Ett ökat antal tillväxtföretag i Nyland utgör en särskild utmaning.

Den nya företagsverksamheten som behövs i Nyland kan i framtiden skapas av nya branscher såsom spelindustrin, hälso- och välfärdsservicen, intelligenta servicetillämpningar inom den offentliga sektorn samt branscher för hållbarhet och samhällsansvar.

Ett forskande och intelligent landskap

Nyland är ett område med intensiv forskning. Dess andel av hela Finlands forskning

**"NYLAND STÖDER
SIG PÅ GLOBALE
HÖGKLASSIGT
KUNNANDE"**

är nästan hälften. 2011 jobbade ca 36 000 människor Inom forskning och utveckling. Hälften av dem i företag, närapå en tredjedel i högskolor och var sjätte inom den offentliga sektorn. Antalet personer inom forskning och utveckling stiger hela tiden både i Nyland och i hela landet.

Helsingfors universitet är Finlands äldsta och största och med den största mångfalden studieinriktningar. Aalto-universitetet är ett internationellt välkänt universitet som kombinerar tekniskt, ekonomiskt och konstnärligt kunnande på ett skapande och innovativt sätt. Det finns drygt 60 000 universitetsstuderanden i Nyland, vilket är mer än hälften av alla dem som studerar vid finländska universitet. En fjärdedel av alla finländska yrkeshögskolestuderande studerar i Nyland.

2040 arbetar allt fler utländska kompetenta personer inom forskning och utveckling och antalet utländska examens- och utbytesstuderande har mångdubblats. Vid de utländska toppenheterna finns en koncentration av finländsk och utländsk kompetens.

Ett välmående Nyland

"ÖKANDE OJÄMLIKHET ÄR UTMANINGEN"

Den nyländska befolkningen mår genomsnittligt bra ifall man ser till de typiska mätarna. Nylänningar är friskare än genomsnittsfinländarna. Enbart för två kommuner överstiger sjukligheten knappt hela landets nivå. Den nyländska sysselsättningsgraden har redan i flera årtionden varit lägre än nivån för hela landets del.

På alla stora delområden i Nyland, alltså inom huvudstadsregionen, i KUUMA-kommunerna, i östra och västra Nyland överstiger nylänningarnas beskattningsbara inkomster för den statliga beskattningens del nivån för hela landet.

Den nyländska välfärden har sina smärtpunkter. Det är dyrt att bo inom huvudstadsregionen. Hyrorna överstiger hela landets nivå med en tredjedel och ägarbostädernas pris med 70 procent. Bostadslösheten i vårt land koncentrerar sig till Helsingfors. Det är också rätt vanligt att de sämre lottade koncentreras till huvudstadsregionen. Andelen dem som får utkomststöd av hela befolkningen är högre inom huvudstadsregionen

"BÅT, TÅG ELLER FLYG – LÄTT TILL VÄRLDENS METROPOLER."

och inom Nylands övriga stora delområden är den lägre än i hela landet.

Nyland, trafikens knutpunkt

Nyland är centrum för Finlands persontrafik. Helsingfors-Vanda flygstation är en viktig knutpunkt för trafiken mellan Europa och Asien. Dessutom finns det från Helsingfors hamnar bilfärjeförbindelser till många städer inom Östersjöområdet.

De stora nyländska godsströmmarna går via hamnarna i Sköldvik, Helsingfors och Hangö. I godstrafiken i de nyländska hamnarna betonas godsmängden och hela Finland influeras av dem, likaså området kring S:t Petersburg. Flyg-godsens betydelse är rätt oansenlig om man ser till mängden, men om man ser till värdet utgör Helsingfors-Vandas andel en femtedel av hela godstrafiken.

Miljöns tillstånd i Nyland

Nylands mångfaldiga natur präglas av närheten till kusten och av en varierande jordmån. Landets största befolkningstäthet och en samhällsstruktur som blir allt mer utspridd förorsakar ett utvidgat vägnät. Det leder i sin tur till allt mindre utrymme för växter och djur att leva på och förändrade levnadsförhållanden för dem.

Vattnets tillstånd i Nyland är klart sämre än i övriga Finland. Beträffande det ekologiska läget är i synnerhet tillståndet i floder och Finska vikens kustvatten dåligt. Den huvudsakliga orsaken till det försvagade tillståndet i Nylands ytvatten berör främst näringsämnesbelastningen som tills största del förorsakats av jordbruket och åkrarna. Kustvattnen är speciellt känsliga för att fara illa då skärgårdarna är skyddade och vattnet enbart till en liten andel byts ut.

Grundvattenområden där vattentillstånden är dåligt finns det fler av i Nyland än någon annanstans i Finland. Det finns 66 grundvattenområden som riskerar att fara illa och i 22 av dem är grund-

vattnets kemiska situation dålig. Mängden har ökat jämfört med tidigare.

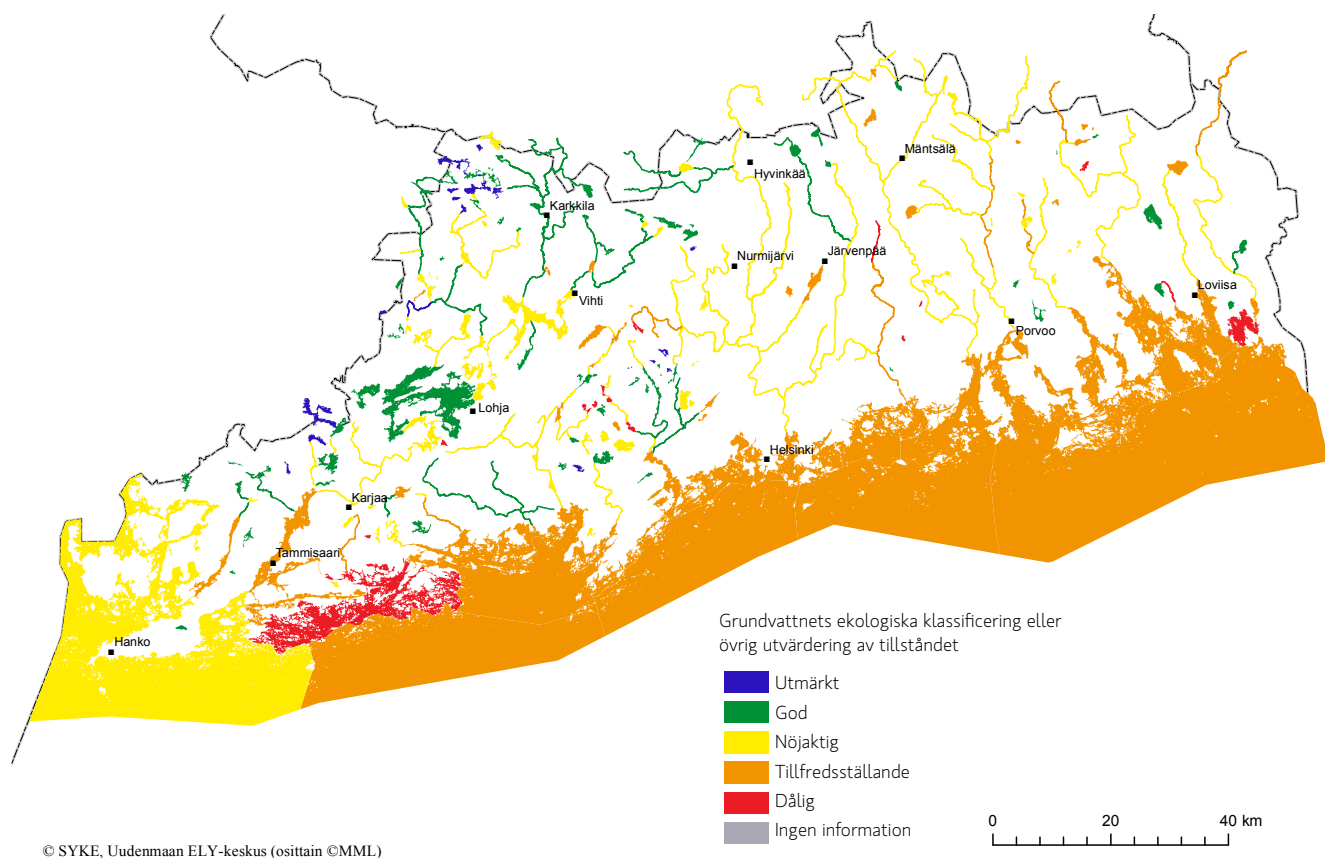
Åsar och moränbildningar som koncentrerats till Mellersta och Östra Nyland är ofta både landskaps- och skyddsobjekt. För byggandet i Nyland behövs det rikligt med sten- och grusmaterial, enbart i huvudstadsregionen ungefär 5 miljoner kubik per år. Transportsträckorna för grus har under de senaste åren blivit längre och grustäkten har ökat.

Industrins svavel- och kväveutsläpp har under de senaste tio åren minskat något. I kartläggningen av lav i Nyland har man observerat att på

de tidigare mest belastade områdena har utsläppet minskat men områdena där det går att observera att utsläppen har haft negativ inverkan på miljön har blivit större. Bland koldioxidutsläppen har det inte skett någon minskning. Nylands problem med tanke på klimatförändringen är att kolens andel av energiproduktionen är så stor.

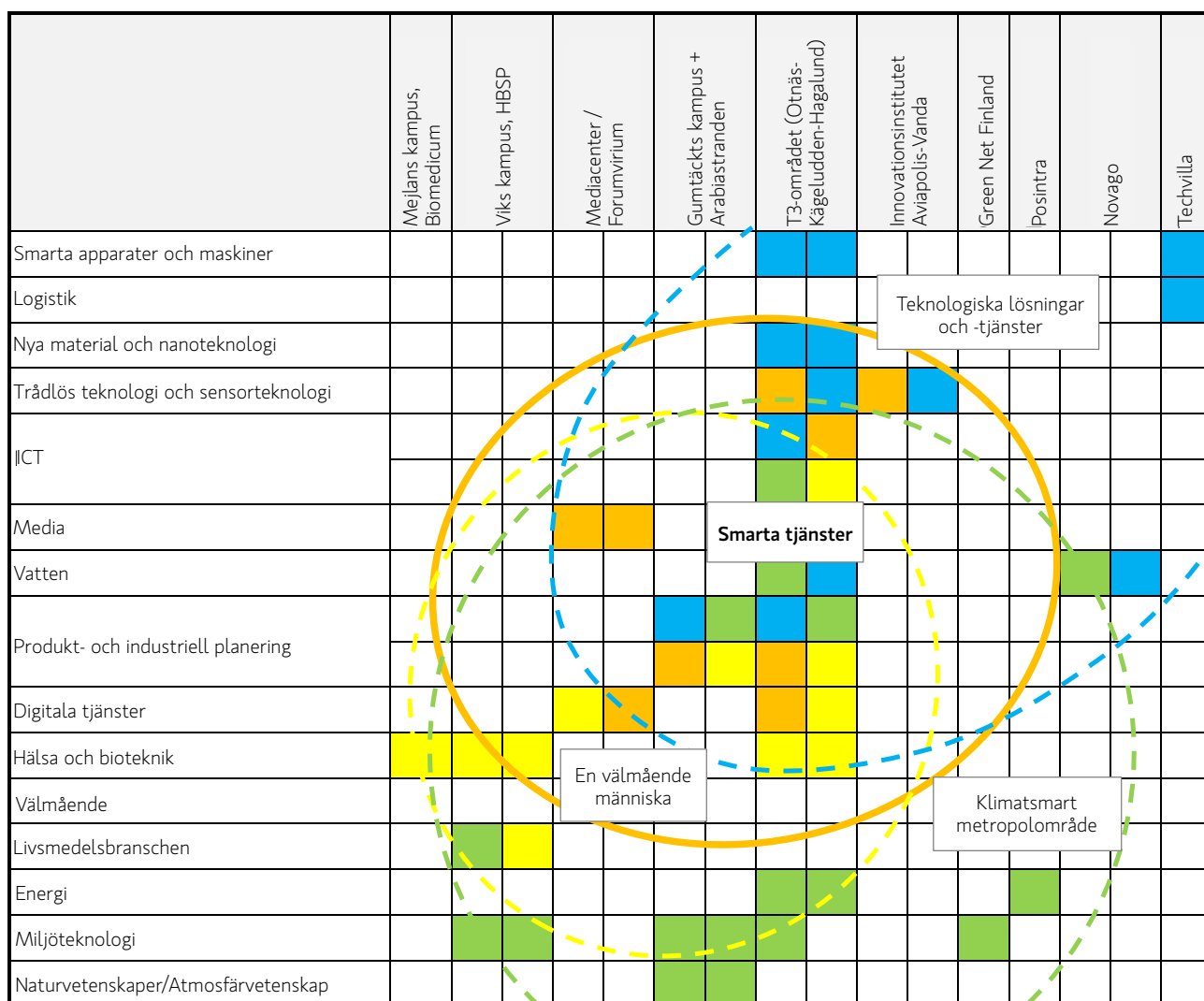
Trafiken förorsakar över 90 % av utsattheten för miljöbuller i Nyland. Man blir utsatt för miljöbuller på infartsvägar, huvudvägar, livligt trafikerade banavsnitt och vid miljön kring Helsingfors-Vanda flygplats.

Bild 13. De nyländska ytvattens ekologiska status 2013

BILAGA 2. SMART SPECIALISERING I NYLAND

Bland tyngdpunkterna för Nylands innovationskoncentrationer lyfts följande teman för smart specialisering fram: cleantech, välfärdsteknologi- och tjänster, teknologiska lösningar och tjänster samt smarta tjänster, som binder samman de förutnämnda.

BILAGA 3. TERMINOLOGI SOM ANVÄNTS I NYLANDSPROGRAMMET

Utveckling med utgångspunkt i värdenätverk	Värdenätverk utgör en verksamhetsmodell där aktörerna är beroende av varandra och interaktionen dem emellan ger verksamheten ett mervärde.
Bnp	Bruttonationalproduktionen är ett mått för den inhemska produktionen.
BRICS-länderna	Brasilien, Ryssland, Indien, Indonesien, Kina och Sydafrika
Cleantech	Cleantech innefattar processer, slutna system, produkter och tjänster som främjar en hållbar användning och effektiv produktion av naturtillgångarna.
COSME	Programme for the Competitiveness of enterprises and SMEs 2014-2020. Europeiska unionens finansieringsprogram för att främja företagets konkurrenskraft.
Ekosystem	Ekosystem innebär ett enhetligt område som utifrån organismer och andra miljöfaktorer bildar en enhetlig funktionell helhet. Affärsverksamhetens ekosystem utgörs av den affärsverksamhet som bildas kring en huvudaktörs produkter och tjänster. Målet är att tillföra kunden mera nytta än vad en enskild aktör har möjlighet att göra.
Ekosystemtjänster	Ekosystemtjänster är tjänster som naturen erbjuder. De är nödvändiga för människan och kan vara antingen materiella eller immateriella.
ENI	European Neighbourhood Instrument. EU:s finansieringsprogram som stöder samarbetet mellan EU:s medlemsstater och EU:s stater i öst och söder.
EU 2020	EU 2020 är en tioårig tillväxtstrategi. Den stöder ekonomisk tillväxt som är mer smart, hållbar och aktiv än tidigare.
EU:s separata program	Europeiska unionen finansierar många program och projekt utifrån politiska mål som medlemsländerna gemensamt har fastställt. Områden för EU:s finansieringsprogram är till exempel ungdomen, kultur, forskning och utveckling, social- och hälsovårdsfrågor, miljö, energi och utbildning.
EU:s strukturfondsprogram	EU:s region- och strukturfondspolitik finansieras ur tre olika fonder: Europeiska regionutvecklingsfonden (ERUF), Europeiska socialfonden (ESF) och Kohesionsfonden. Genom EU:s region- och strukturpolitik försöker man minska på olikheter i utvecklingen hos olika områden och medlemsländer. Därtill försöker man främja ekonomisk och samhällelig samhörighet, främja konkurrenskraften och den hållbara utvecklingen samt förnya ekonomiska och sociala strukturer.
GPI	Genuine Progress Indicator (indikator för verklig utveckling). Avsikten är att beskriva välbefinnandet i samhället samt vilka möjligheter det finns för att bevara välbefinnandet även i framtiden.
Kolneutralitet	Ett kolneutralt samhälle förbrukar bara så mycket växthusgaser som det kan binda.
HLJ KUHA 2013–2016	Helsingforsregionens trafiksystemplan (HLJ). Små kostnadseffektiva projekt inom metropolområdets trafikinfrastruktur (KUHA). KUHA representerar en ny form av trafikpolitik, där den nuvarande infrastrukturen förbättras med hjälp av små men effektiva och omfattande åtgärder.
Horizon 2020	EU Framework Programme for Research and Innovation. Horizon 2020 är EU:s finansieringsprogram med syfte att trygga Europas globala konkurrenskraft.
Invaderande främmande art	En främmande art är en organism som inte ursprungligen förekommer på det granskade området utan människan har antingen medvetet eller omedvetet orsakat artens förekomst på området.
INKA-programmet	Programmet Innovativa städer (INKA). Syftet med programmet som inleds i början av 2014 är att stärka uppkomsten av internationellt lockande innovationskoncentrationer i Finland. Programmet ersätter projektet med kompetenscentran (OSKE) som pågått under 2013.
Innovation	En för marknaden färdigt produktifierad ny eller förnyad tjänst eller produkt.
Innovationsplattform	Omgivningen där man utvecklar nya tjänster, ny affärsverksamhet och teknologi i samarbete med företag, offentliga aktörer, forskningscentralen och invånare. Ursprungligen Living Lab.
Crowdsourcing	Med crowdsourcing, tankeverkstäder, avses medborgarnas och organisationers deltagande i utveckling av och projekt med anknytning till samhället.
Tillväxtföretagsamhet	Med tillväxtföretagsamhet avses företag där personalen eller omsättningen ökar snabbt, till exempel med 20 % procent årligen under en period på tre år.
Hållbar	Hållbar = ekologiskt, ekonomiskt och socialt hållbar.

KUUMA-region	KUUMA-regionen består av huvudstadsregionens kranskommuner, som är Hyvinge, Träskända, Kyrkslätt, Kervo, Mäntsälä, Nurmijärvi, Borgnäs, Sibbo, Tusby och Vichtus..
Life+	LIFE är EU:s finansieringsprogram som stöder projekt i anknytning till miljön och naturen.
LivingLab	LivingLab avser miljön där man utvecklar tjänster, affärsverksamhetsmodeller och teknologi i samarbete med företag, offentliga aktörer, forskningscentraler och invånarna.
LNG-terminal	LNG = Liquefied Natural Gas. Med hjälp av terminalen är det möjligt transportera flytande jordgaser till Finland. Jordgaserna hämtas från världsmarknaden och transporteras till Finland på specialtillverkade fartyg.
Närenergi	Närenergi är energi som produceras av förnybara energikällor, lokalt och i liten skala. Närenergi kan fås från förnybara energikällor som vind, sol, biomassa och värme som lagrats i marken eller vattnet.
Avsiktsavtalet MBT	Markanvändning, boende och trafik (MBT). Inom stadspolitiken ingår man allt oftare avtal mellan staten och stora städer och stadsregioner. Då talar man om avsiktsavtal, som ofta kan beskrivas som ett offentligt utlåtande för bägge parter. Målet med avsiktsavtal är att man fastställer att man har nått en överenskommelse och bestämt de åtgärder som ska vidtas för att uppnå ett egentligt avtal.
Centrumslingan	Centrumslingan är ett banavsnitt för närtåg och planeras byggas under jorden i Helsingfors centrum. Banan börjar i Böle och rundar via Tölö, Helsingfors centrum och Hagnäs och går sedan tillbaka till Böle igen.
Den nordliga tillväxtkorridoren	Förbindelsen Stockholm-ÅboVanda-Helsingfors-Kotka-S:t Petersburg är en viktig korridor för trafik och affärsverksamhet mellan EU och Ryssland. Stommen utgörs av motorväg E18, landets största hamnar och en järnvägsförbindelse ända till Kina samt internationella flygförbindelser. Inom tillväxtkorridorsprojektet utreder man hur en utvecklingskorridor som börjar i Stockholm, går via södra Finland och tar slut i S:t Petersburg kan utveckla stadsregionerna och deras omgivning samt de städer och kommuner som anknyter till dem.
Resiliens	Flexibilitet, förmåga att hantera förändringar.
Rail Baltica	Avsikten med Rail Baltica är att förena Finland, de baltiska länderna och Polen samt förbättra förbindelserna till Mellersta och Norra Europa och Tyskland. Inom projektet skapas en gemensam förbindelse för spårtrafik från Tallinn till Warszawa och Berlin. Rail Baltica är ett av huvudprojekten för EU:s Trans-European Transport Networks (TEN-T).
Riskfinansiering	Riskfinansiering eller Venture Capital är en tidsbunden finansieringsform som kan ge en snabb och stor möjlighet till tillväxt för företag inom nya branscher, t.ex. Biotech-, ICT- och Cleantechbranscher.
Segregation	En indelning av sociala grupper inom stadsregionen. Benämningen används ofta då man talar om att sociala problem samlas till ett visst bostadsområde. Ursprungligen stod segregation för indelning enligt ras.
Start up-företagsamhet	Begreppet används om några år gamla företag. En centralt drag är att företaget eftersträvar tillväxt.
Esbos T3	Ett centrum för konst, vetenskap och ekonomi som finns beläget i Otnäs i Esbo. Viktigaste aktörerna är Aalto-universitetet, VTT och företag inom högteknologin.
Tekes	Tekes är ett utvecklingscenter för teknologi och innovationer. Tekes fungerar som finansiär och inspiratör vid olika utvecklings- och forskningsprojekt.
Urban matförsörjning	Med urban matförsörjning försöker man skapa ny affärsverksamhet inom livsmedelskedjan, trygga matförsörjningen och minska mängden avfalls om orsakas av mat.
Via Baltica	Via Baltica (E67) är de baltiska ländernas viktigaste vägförbindelse som går från Tallinn via Riga till Warszawa.
Samarbetsområde	I enlighet med regionutvecklingslagen ett samarbetsområde som flera landskap bildar. Södra Finlands samarbetsområde omfattar landskapen Egentliga Tavastland, Päijänne-Tavastland och Nyland.
Smart	Som utnyttjar informationsteknik.
Smart specialisering	Med smart specialisering innebär att man identifierar egenskaper och resurser som är unika för en viss region eller visst område. Man framhäver respektive områdes konkurrensfördelar.
Smart tillväxt	Med smart tillväxt avses att utbildningsnivån i EU förbättras – man uppmuntrar människor till att studera, forskningen och innovationen ökar – man utvecklar produkter och tjänster som skapar tillväxt och arbetsplatser och man utvecklar det digitala samhället – informations- och kommunikationstekniken utnyttjas effektivare.

BILAGA 4. FÖLJANDE PERSONER HAR DELTAGIT I BEREDNINGEN AV NYLANDSPROGRAMMET

NYLANDSPROGRAMMETS LEDNINGSGRUPP

Ossi Savolainen (NF), Juha Eskelinen (NF), Riitta Murto-Laitinen (NF), Inka Kanerva (NF), Rita Piirainen (ELY), Petri Knaapinen (ELY), Marketta Virta (ELY), Vesa Lipponen (ELY)

NYLANDSPROGRAMMETS SEKRETARIAT

Eero Venäläinen (NF), Tarja Hartikainen (NF), Eija Väättäinen (NF), Ilona Mansikka (NF), Lauri Kuukasjärvi (NF), Liisa Setälä (NF), Vesa Lipponen (ELY), Mirja Hyvärinta (ELY), Satu Pääkkönen (ELY), Taina Lommi (ELY)

GRUPPEN FÖR TILLVÄXTMÖJLIGHETER

Ilmi Tikkanen (NF), Rosa Vihavainen (NF), Eija Väättäinen (NF), Erkki Vähätörmä (NF), Merja Ekqvist (ELY), Vesa Niskanen (ELY), Janne Kojo (ELY), Pirkko Kekoni (ELY)

GRUPPEN FÖR EN FUNGERANDE VARDAG

Ulla-Mari Karhu (NF), Kristiina Heiniemi-Pulkkinen (NF), Maija Stenvall (NF), Juhani Joutsenlahti (NF), Jaana Suokonautio (ELY), Tuomas Autere (ELY), Susanna Kaitanen (ELY), Ullrike Hjelt-Hansson (ELY), Sanna Puura (ELY)

GRUPPEN FÖR HÅLLBAR NATURHÅLLNING

Timo Kinnunen (ELY), Kaarina Rautio (NF), Olli-Pekka Hatanpää (NF), Silja Aalto (NF), Per-Stefan Nyholm (NF), Satu Pääkkönen (ELY), Juha Mäkinen (ELY), Päivi Blinnikka (ELY), Eini Hirvenoja (ELY), Markku Marttinen (ELY)

GRUPPEN FÖR GENOMFÖRANDEPLANEN

Eija Väättäinen (NF), Ilmi Tikkanen (NF), Juhani Joutsenlahti (NF), Erkki Vähätörmä (NF), Kaarina Rautio (NF), Taina Lommi (ELY), Maria Konsin-Palva (ELY), Antti Heiskanen (TEKES)

VERKSAMHETSMILJÖANALYS

Markku Hyypiä (NF)

KOMMUNSTRATEGIANALYS

Olli-Pekka Hatanpää (NF)

EDITERING

Hannu Taavitsainen

Uudenmaan liitto // Nylands förbund
Uusimaa Regional Council // Helsinki-Uusimaa Region

Esterinportti 2 B • 00240 Helsinki • Finland
+358 9 4767 411 • toimisto@uudenmaanliitto.fi • uudenmaanliitto.fi